

YLÖJÄRVI

Karhejärven osayleiskaava-alueen ar- keologinen inventointi

2024

versio 3

Jesse Keskinen
Ville Hemminki

Tilaaaja: Ylöjärven Kaupunki

Sisältö

Perustiedot.....	2
Inventointi	8
Tulos	9
Lähteet	9
Kohdeluettelo.....	10
Muinaisjäännökset.....	11
1. Ylöjärvi Nokala NW.....	11
2. Ylöjärvi Karhejärvi NE.....	12
4 Ylöjärvi Kitarinjärvi S.....	13
5. Ylöjärvi Rantalanvuori.....	15
6. Ylöjärvi Karheenkylä.....	16
7. Ylöjärvi Karhejärvi 2.....	18
8. Ylöjärvi Nikki.....	18
Alakohde 1 (torpanpaikka).....	20
Alakohde 2 (torpanpaikka).....	20
9. Ylöjärvi Perkiö.....	21
10. Ylöjärvi Rautionvuori.....	22
18. Ylöjärvi Karhelampi SW	23
Tuhoutunut muinaisjäännös	25
3. Ylöjärvi Kitarinjärvi	25
Muu kulttuuriperintökohde	28
12. Ylöjärvi Karhejärvi 3.....	28
Muut kohteet	29
11. Ylöjärvi Noppa	29
13. Ylöjärvi Nopan talotontti.....	31
14. Ylöjärvi Soukon talotontti	33
15. Ylöjärvi Korpilahden talotontti	35
16. Ylöjärvi Muotiaisen talotontti	36
17. Ylöjärvi Pirkkalaniemen torppa	38

Kansikuva: Järvimaisemaa tutkimusalueelta Kitarinjärven pohjoisrannalta, kuvattuna lounaaseen.

Perustiedot

Alue: Ylöjärvellä Karhejärven ja Kitarinjärven ympärillä oleva pinta-alaltaan 1800 ha osayleiskaava-alue.

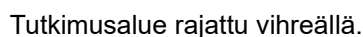
Tarkoitus: Selvittää kaava-alueella olevat muinaisjäännökset ja muut arkeologiset kohteet.

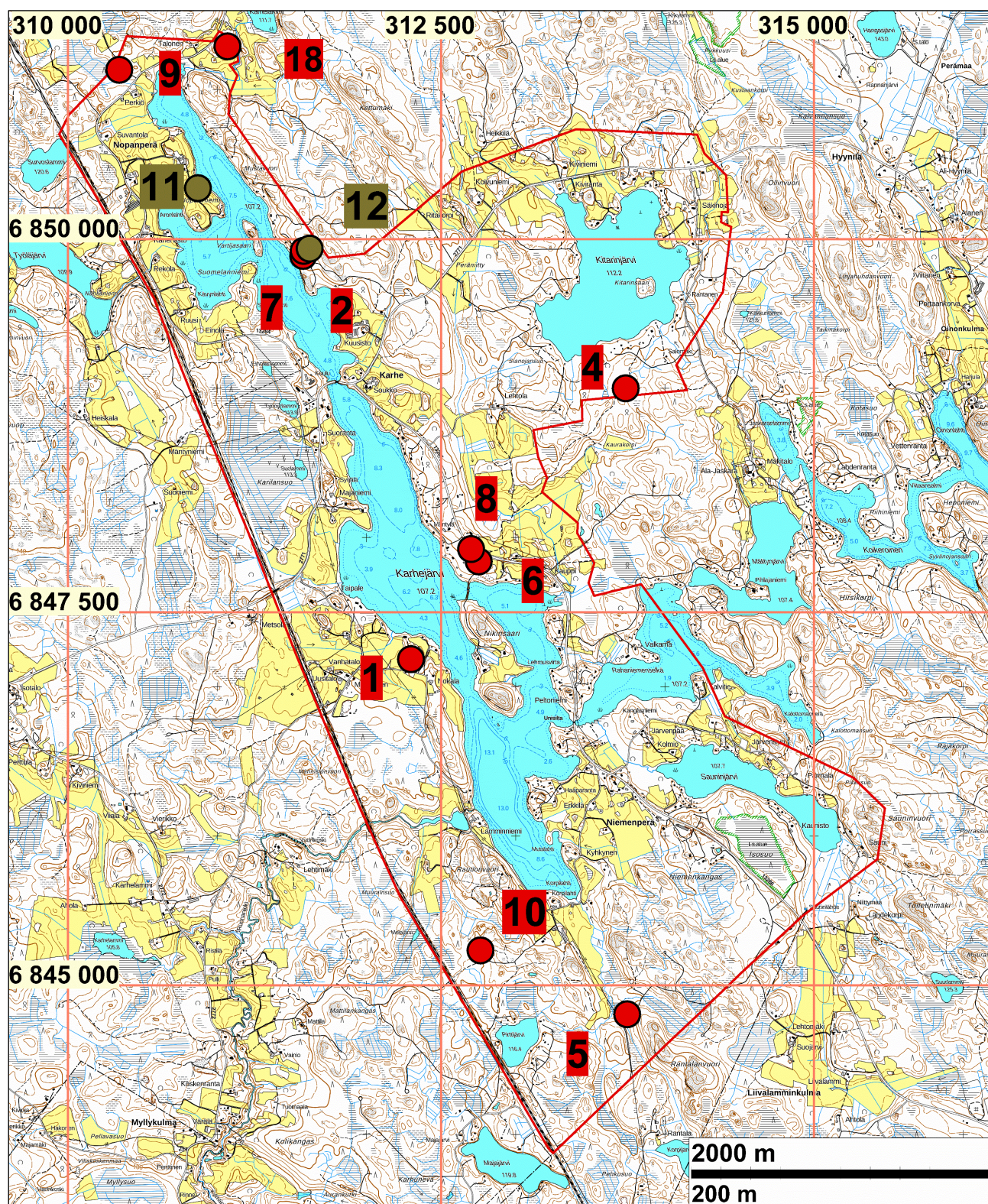
Maastotyö: Marraskuun lopussa ja joulukuun alussa 2024. Lisäksi kohde 18 käytiin tarkastamassa toukokuussa 2025.

Tilaaja: Ylöjärven kaupunki

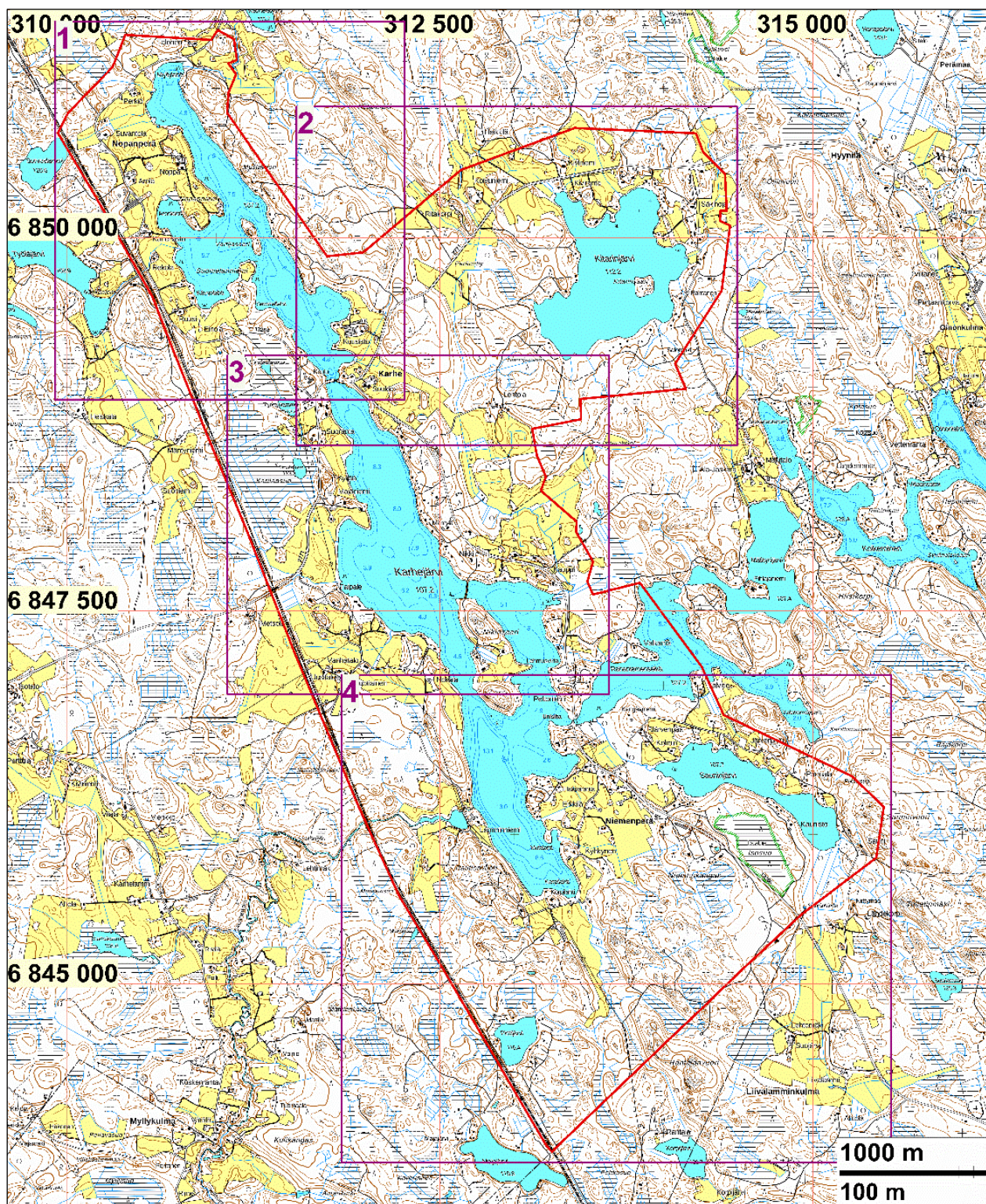
Tekijät: Jesse Keskinen ja Ville Hemminki, kohteen 18 kävi tarkastamassa Timo Jussila.

Tulokset Alueelta tunnettiin entuudestaan 8 kiinteää muinaisjäännöstä. Yksi kiinteä muinaisjäännös, hiilihauta, todettiin tuhoutuneeksi (Ylöjärvi Kitarinjärvi mj rek. 1000018051). Inventoinnissa löydettiin yhteensä 3 uutta kiinteää muinaisjäännöstä: rajamerkki, tervahauta ja torpan paikka. Alueelta tunnetaan nyt 10 kiinteää muinaisjäännöstä ja yksi arkeologinen muu kulttuuriperintökohde ja lisäksi 6 muuta arkeologista kohdetta, jotka eivät ole suojelukohteita.

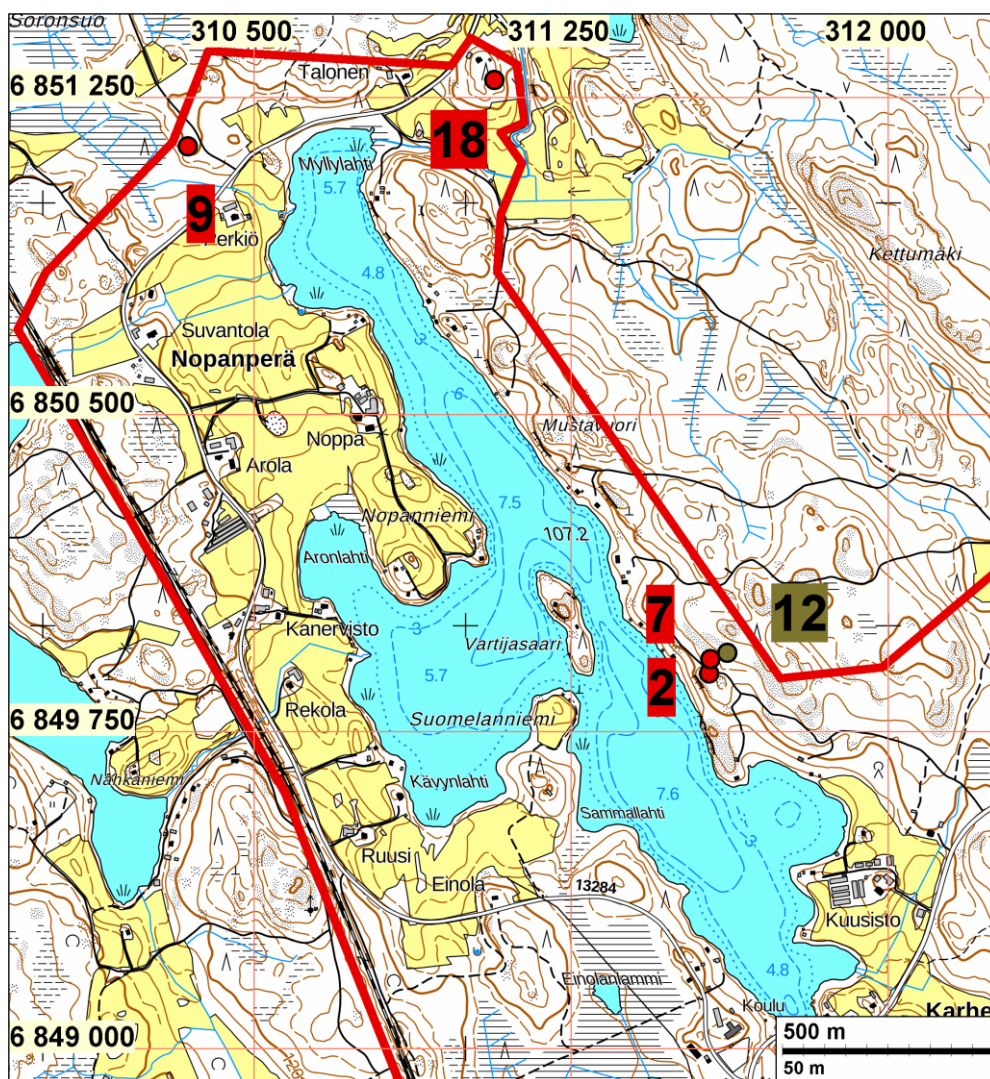

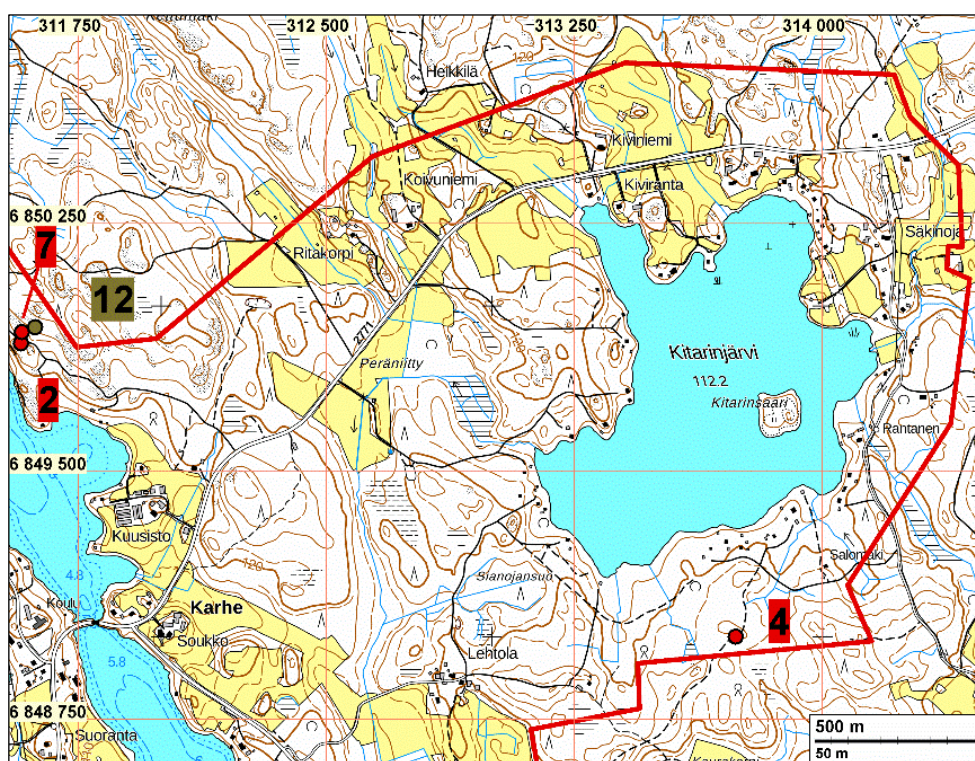
Yleiskartta, tutkimusalue rajattu punaisella viivalla, kiinteät muinaisjäännökset merkitty punaisilla ympyröillä, muut kulttuuriperintökohteet merkitty ruskeilla ympyröillä, kohteet numeroitu tämän raportin kohde-numeroilla.

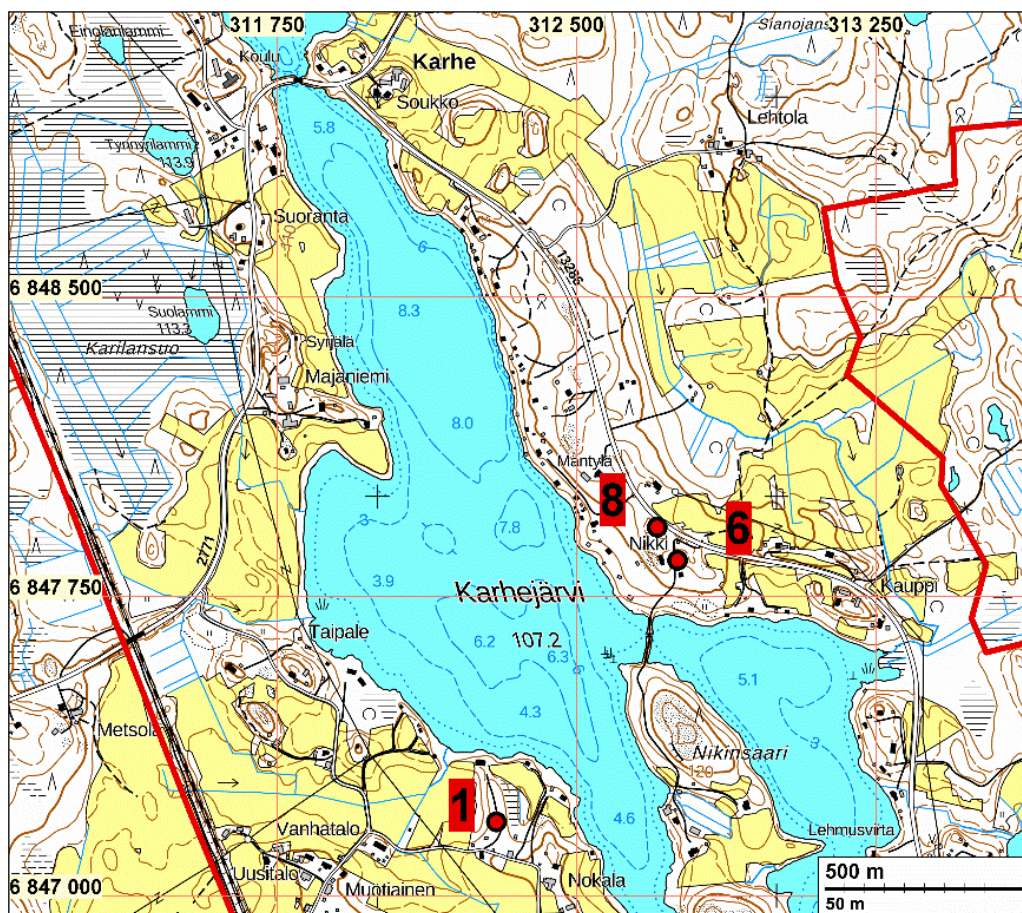
Yleiskartta tutkimusalueesta, tutkimusalue merkitty punaisella viivalla, tarkempien yleiskarttojen lehtijako violeteilla viivoilla ja numeroilla.

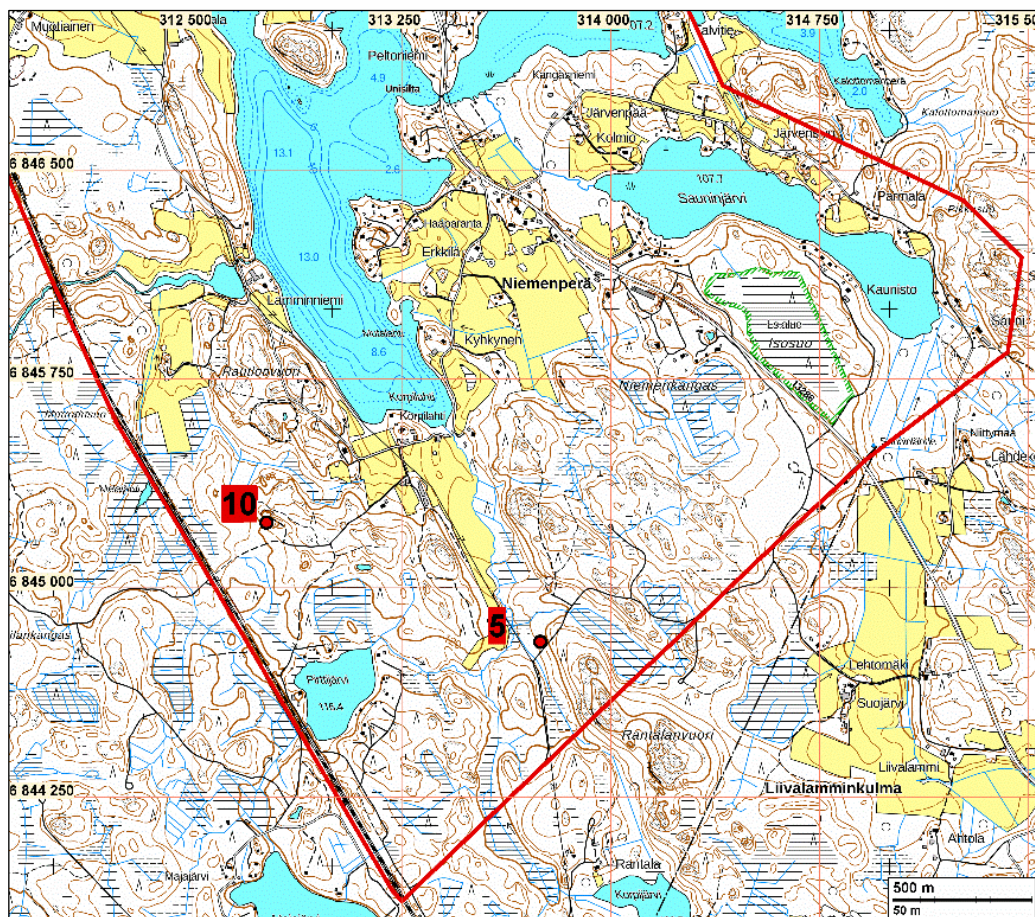
1. Peruskarttaote kaava-alueen pohjoisosasta

2. Peruskarttaote kaava-alueen itäosasta

3. Peruskarttaote kaava-alueen keskiosasta

4. Peruskarttaote kaava-alueen eteläosasta

Inventointi

Ylöjärvelle, Karhejärven ja Kitarinjärven ympärille on suunniteltu pinta-alaltaan 1800 ha. osayleiskaava-alue. Ylöjärven kaupunki tilasi osayleiskaava-alueen inventoinnin Mikroliitti Oy:ltä ja inventoinnin tekivät Jesse Keskinen ja Ville Hemminki marras-joulukuun taitteessa 2024. Marraskuun puolella ohut lumipeite vaikeutti maaston havainnointia ja kohteiden dokumentointia. Tästä syystä alueelle palattiin lumen sulamisen jälkeen joulukuun alussa, jotta tutkimus saatiin tehtyä tarpeellisella tarkkuudella.

Pirjo Rautiainen on tehnyt alueella osayleiskaava- inventoinnin vuonna 2005. Mikroliitti Oy on tehnyt alueella historiallisen ajan inventoinnin (Jussila et al. 2009) ja yleisöilmoituksen tarkastuksen v. 2011 (Poutiainen 2011). Vuoden 2009 inventoinnin tutkimusalue oli lähes täysin sama kuin tässä inventoinnissa. Tätä inventointia voi siis pitää v. 2009 inventoinnin täydennysinventointina, jossa mm. tunnetuttujen kohteiden tiedot saatetaan ajan (vaatimusten) tasalle. Vuonna 2009 ei ollut käytettävissä laserkeilausaineistoa ja vanhaa karttamateriaaliakin oli käytössä rajatusti verrattuna nykyisiin mahdollisuuksiin etsiä ja löytää aluetta kuvaavia vanhoja karttoja.

Tutkimusalueen korkeustaso vaihtelee Karhejärven pinnan 107 m mpy tasolta n. 135 m mpy korkeustasolle. Karhejärvi laskee vetensä kaakkoon, Ruonanjokea ja Kylmäjokea pitkin Lavajärveen (72 m tasolla) josta edelleen Hämeenkyrön Mahnalanselkään. Lasku-uoma on järven eteläosassa, joten järvi on sen pohjoispuolisilta osilta transgressiivinen, eli veden pinta on siellä hitaasti laskeva. Siten järven kuroutumisen jälkeiset muinaisrannat ovat järven pohjoispäässä muutaman metrin nykyrannan yläpuolella ja eteläosassa nykyrannan tuntumassa. Karhejärven itäpuolisten järvien kautta on Näsijärven Kyröslahteen vajaan kilometrin kannas, joka on osaksi purolaaksoa. Kynnys Näsijärveen on noin 112 m tasolla. ja liki sama Lavajärven suuntaan.

Näsijärven rannansiirtymiskronologian perusteella Karhejärvi itäpuolisine järvineen on kuroutunut muinaisesta Itämerestä sen Ancylysjärvi- ja Litorinamerivaiheen taitteessa noin 7000 eaa. Alueen korkeimmat huiput ovat paljastuneet Ancylysjärvestä noin 8200 eaa. Siten koko alueella on sen korkeustasojen puolesta mahdollista sijaita rantasidonnaista esihistoriaa

Alueelta ei tunneta esihistoriallisten pyyntikulttuurien asuinpaikkoja, eikä myöskään nuorakeraamisia tai rautakautisia asuinpaikkoja. Lähimmät kivistä asuinpaikat sijaitsevat 4 kilometriä tutkimusalueelta itään Näsijärven rannalla.

Tutkimusalue kuuluu Viljakkalan, Karhen, Mahnalan, Sarkkilan ja Koiviston kyliin.

Valmisteluvaiheessa tutkittiin Maanmittauslaitoksen 5 p laserkeilausaineistosta (laz) eri asetuksin tehtiin rinnevarjosteita, joissa havaittiin 8 arkeologisesti kiinnostavaa kuoppamaista ilmiötä. Vanhoilta kartoilta (1738 tiluskartta, 1792 isojakokarttoja, 1847 ja 1848 pitäjänkarttoja) tutkittiin vanhojen talojen paikkoja, kylien välisiä rajoja ja vanhoja teitä. Vanhoilta kartoilta havaittiin alueelle sijoittuvan potentiaalisina muinaisjäännöksinä 11 talon paikkaa, 11 kylien välisten rajojen taitekohtaa ja 1 mahdollinen sillanpaikka. Alueella ei ole vanhoja merkittäviä teitä.

Inventoinnissa maastossa tarkastettavat alueet valittiin arkeologisin perustein. Maaston arkeologista potentiaalia arvioitiin topografian, korkeustasojen ja maaperän mukaisesti sekä tietty vanhojen karttojen merkintöjen mukaan. Talojen pihapiireihin ja jyrkkiin rinteisiin ei menty. Inventointi tehtiin silmämääräisesti maastoa havainnoiden ja maanalaisille muinaisjäännöksille sopiviksi arvioituissa paikoissa koekuoppia kaivaen (lapon terän kokoisia noin 10–30 cm syviä). Erityisen tarkasti maastoa tutkittiin niillä kohdin, joissa tiedettiin vanhojen karttojen perusteella sijainneen historiallisella ajalla taloja tai torppia. Maastossa tarkastetuista lidar-havainnoista yksi osoittautui kiinteäksi muinaisjäännökseksi, tervahaudaksi. Muut kuoppamaiset havainnot olivat luonnollisia pinnanmuotoja tai nykyaikaisia kuoppia ja kaivantoja. Vanhoilla kartoilla olevista rajataitekohdista

löytyi yhdestä kohdin muinaisjäännökseksi tulkittu vanha rajamerkki. Isojakokartoille merkityistä talonpaikoista yksi osoittautui kiinteäksi muinaisjäännökseksi. Lisäksi maastossa tarkastettiin 8 ennestään tunnettua kohdetta ja yksi kohde (18) täydennyksenä keväällä 2025.

Tulos

Kaava-alueelta löytyi nyt kolme uutta kiinteää muinaisjäännöstä: tervahauta (Rautionvuori, raportin kohde 10), rajamerkki (Perkiö, raportin kohde 9) ja torpan paikka (Nikki, raportin kohde 8). Ennestään tunnetuista kiinteistä muinaisjäännöksistä yksi hiilihautakohde (Ylöjärvi Kitarinjärvi mjr. 1000018051, raportin kohde 3) osoittautui tuhoutuneeksi. Ennestään tunnetuista arkeologisista muista kulttuuriperintökohteista yhden statusta (Ylöjärvi Noppa mjr. 1000004417, raportin kohde 11) ehdotetaan muutettavaksi muuksi kohteeksi (joka ei ole suojelukohde). Tämän inventoinnin jälkeen alueelta tunnetaan 10 kiinteää muinaisjäännöstä, yksi arkeologinen muu kulttuuriperintökohde ja 5 muuta arkeologista kohdetta, jotka eivät ole suojelukohteita. Kaikkiaan siis 11 suojelukohdetta

23.1.2024 ja

15.5.2025

Jesse Keskinen ja Ville Hemminki
Mikroliitti Oy

Lähteet

- Rautiainen, P. 2005. Viljakkala. Karhejärven, Kitarinjärven ja Sauninjärven ympäristöt Osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi. Kaavatalo Oy.
- Jussila T., Poutiainen, H. & Rostedt, T. 2009. Ylöjärvi Karhejärvi, Mutala-Lempiänniemi-Pihka-perä, Siivikkala ja Metsäkylä, osayleiskaava-alueiden historiallisen ajan muinaisjäännösten inventointi. Mikroliitti Oy.
- Jussila T. & Poutiainen H. 2011. Ylöjärvi, Karhe. Yleisöilmoituksen tarkastus. Mikroliitti Oy.
- Nisu, A-L., Saloranta, M. 2024. Karhejärven alueen osayleiskaava kulttuurimaisema- ja rakennusselvitys 12.2.2007. Päivitys Karhen osayleiskaavan 2. ehdotusta varten 2022–2024. Ylöjärven kaupunki.

Karttalähteet

- Ekman, D. 1738. Karhe Byes åker I Björneborgs Lähn Öfre Sattagunda Nedre Dehls Häradh och Kyro Sockn. Kansallisarkisto. sig. A117:4/1
- Tauler, C. 1785. Charta öfver KAUPILA och RAUTJA Hemmans ifrån Mahnala By tilhöriga torps åkrar ängar och Korpilax Utmarcks skog belägne uti Tavastkyrö sokn öfre Satakunda öfredels Härad och Björneborgs Län. Kansallisarkisto. sig. A17:16/6–52
- Tuderus, G. 1792. Charta Delen No.1 öfver Sarkila Bys Aurakurkenma Utjord uti Tavastkyro socken Åbo och Björneborgs Län. Kansallisarkisto. sig. A17:25/1–12
- Tuderus, G. 1792. Charta Deln No. 1 öfver Karhe Kaupi och Souko Hemmans Bröft och Utmarcks ägor Belägne uti Karhe Byalag och Tavastkyrå sokn af Åbo och Björneborgs Län. Kansallisarkisto. sig. A117:4/10–17
- Tuderus, G. 1792. Charta Deln No. 2 öfver Karhe Byss ägor Belägne uti Tavastkyrå sokn af Åbo och Björneborgs Län. Kansallisarkisto. sig. A117:4/10–17
- Tuderus, G. 1793. Charta öfver Noppa enstaka Hemmans Ägor Belägne uti Tavastkyrå Sokn Öfre Satakunda Öfredels Härad af Åbo och Björneborgs Län. Kansallisarkisto. sig. A117:5/3–9

Saarinen, K.A. 1912. Toimitus No. 12822. Kartta Nopan perintötilan No 2.R. No. 2. kaikista tiluksista. Viljakkalan kappelin Koiviston kylässä. Hämeenkyrön pitäjää ja Ikaalisten kihlakuntaa Turun ja Porin läänissä. Kansallisarkisto

Hämeenkyrön pitäjänkartta 1848. Myöhemmin leikatut ja nimetyt karttalehdet 2124 02, 2124 05. Maanmittauslaitos

Peruskartat: karttalehdet: 2124 02 (1955, 1963, 1982, 1993) ja 2124 05 (1955, 1962, 1982, 1993). Maanmittauslaitos

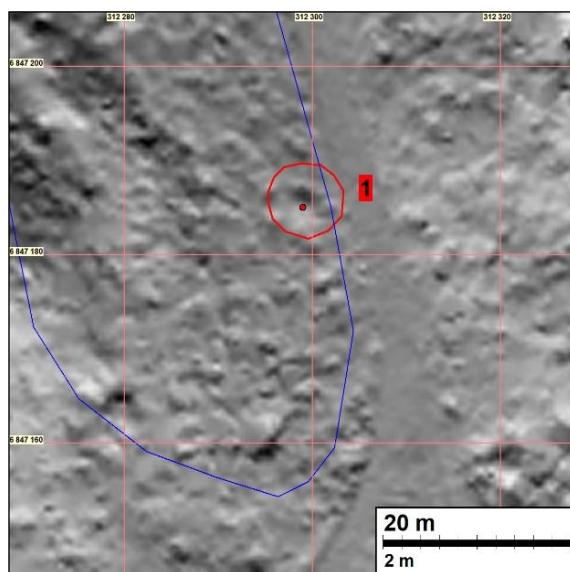
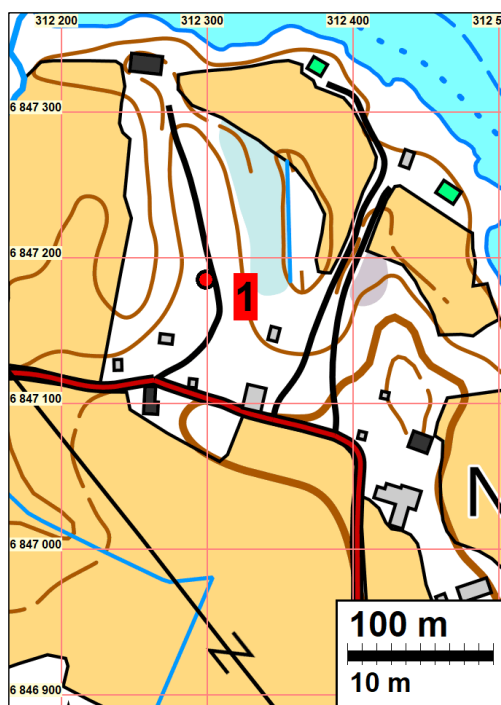
Kohdeluettelo

N	E	Rno	Nimi	Ajoitus	Tyyppi	Status	Mjtunnus
6847185	312299	1	Nokala NW	historiallinen	hiilihauta	muinaisjään- nös	1000004416
6849887	311577	2	Karhejärvi NE	historiallinen	hiilihauta	muinaisjään- nös	1000018049
6849636	313085	3	Kitarinjärvi	historiallinen	hiilihauta	tuhoutunut muinaisjään- nös	1000018051
6849000	313738	4	Kitarinjärvi S	historiallinen	hiilihauta	muinaisjään- nös	1000018052
6844806	313748	5	Rantalanvuori	historiallinen	hiilihauta	muinaisjään- nös	1000018053
6847840	312753	6	Karheenkylä	historiallinen	kyläpaikka	muinaisjään- nös	1000018054
6849921	311580	7	Karhejärvi 2	historiallinen	hiilimiilu	muinaisjään- nös	1000045168
6847923	312702	8	Nikki	historiallinen	torpanpaikka	muinaisjään- nös	uusi kohde
6851134	310344	9	Perkiö	historiallinen	rajamerkki	muinaisjään- nös	uusi kohde
6845234	312765	10	Rautionvuori	historiallinen	tervahauta	muinaisjään- nös	uusi kohde
6850341	310871	11	Noppa	historiallinen	latomus	muu kohde	1000004417
6849936	311620	12	Karhejärvi 3	historiallinen	louhos	muu kulttuuri- perintökohde	1000045193
6850520	310765	13	Nopan talotontti	historiallinen	yksittäistalo	muu kohde	ei tunnusta
6849026	312032	14	Soukon talotontti	historiallinen	yksittäistalo	muu kohde	ei tunnusta
6845547	313223	15	Korpilahden talotontti	historiallinen	yksittäistalo	muu kohde	ei tunnusta
6847326	311954	16	Muotiaisen talotontti	historiallinen	yksittäistalo	muu kohde	ei tunnusta
6846417	313444	17	Pirkkalaniemen torppa	historiallinen	torppa	muu kohde	ei tunnusta
6851291	311069	18	Karhelampi SW	historiallinen	kiuas	muinaisjään- nös	1000053552

Muinaisjäännökset

1. Ylöjärvi Nokala NW

Mjtunnus: 1000004416
 Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
 Ajoitus: historiallinen
 Laji: työ- ja valmistuspaikat, hiilihauta
 Koordin: N: 6847178 E: 312298 Z: 117
 Tutkijat: Rautiainen 2005 inventointi.
 Jussila, Puotiainen, Rostedt 2009 inventointi.
 Keskinen ja Hemminki 2024 inventointi.
 Sijainti: Hiilihauta sijaitsee Karhejärven sillasta 2 km etelään, järven länsipuolella olevalla harjulla.
 Huomiot: Rautiainen 2005: Karhejärven länsipuolella, järvestä noin 200 metrin päässä harjulla, rantaan johtavan tien länsipuolella, tiestä noin 2 metrin päässä on todennäköinen pyyntikuoppa. Kuopan laajuus on noin 4 x 3 metriä ja syvyys noin 30 cm. Koepistossa kuopasta paljastui podsolimaannos.
Jussila, Poutiainen, Rostedt 2009: Paikalla on hiilimiilun jäänne, koko n. 2 x 4 m ja syv. n.80 cm. Vallit pitkällä sivulla.
Keskinen ja Hemminki 2024: Tien vieressä oleva hiilimiilun jäänne todettiin säilyneeksi. Jussila et al. raportissa mainittua rännihautaa ei löydetty. Muinaisjäännöksen rajausta korjattiin koskemaan ainoastaan hiilimiilun jäännöstä.

Oikealla: Lidar-aineistosta koottu rinnevarjoste. Vanha muinaisjäännösalue sinisellä, uusi punaisella, kohteen piste punaisella ympyrällä.

Hiilihauta Ylöjärvi Nokala NW kuvattuna tien reunasta lounaaseen.

2. Ylöjärvi Karhejärvi NE

Mjtunnus: 1000018049

Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)

Ajoitus: historiallinen

Laji: työ- ja valmistuspaikat, hiilihauta

Koordin: N: 6849887 E: 311577 Z: 126

Tutkijat: Rautiainen 2005 inventointi.

Jussila, Poutiainen, Rostedt 2009 inventointi.

Adel 2022 tarkastus.

Keskinen ja Hemminki 2024 inventointi

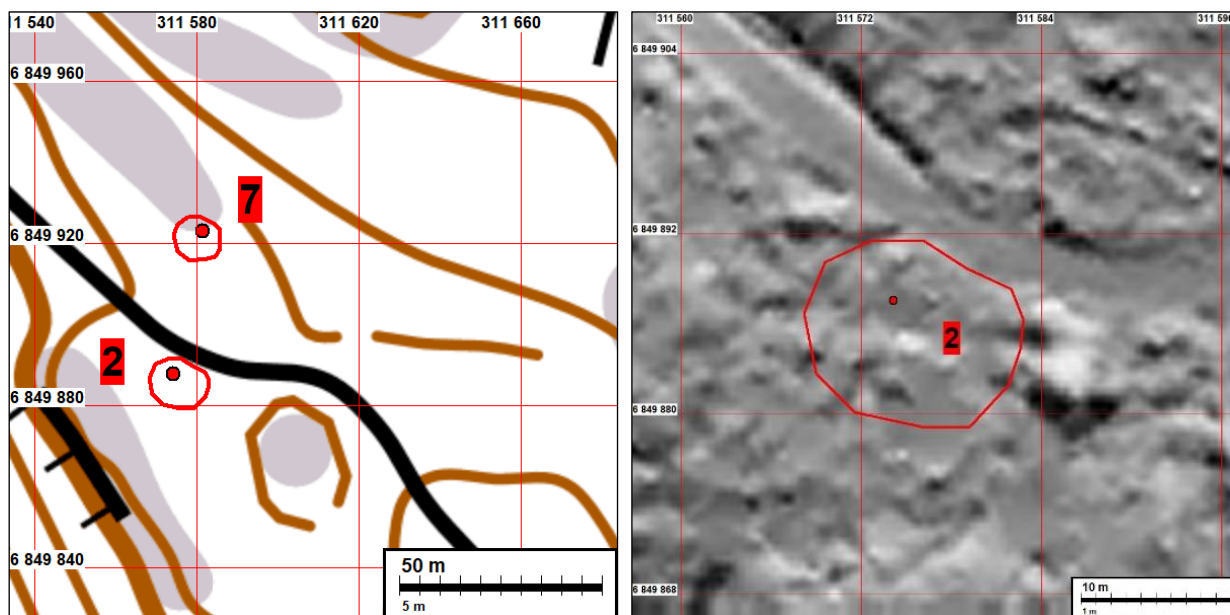
Sijainti: Hiilihauta sijaitsee Haukkakalliontien länsipuolella noin 50 m

Huomiot: Rautiainen 2005: Karhejärven koillisrannalla, metsäautotien länsipuolella, tiestä noin 10 metrin päässä on pieni hiilimiilu. Miilu on kokonaishalkaisijaltaan noin 3.5 metriä. Sen keskuskuopan halkaisija on reilu metri ja syvyys noin 30 cm. Painanetta ympäröi matala valli, jossa on itäosassa matalampi painanne. Miilun pohjoispuolella on suorakaiteen muotoinen, noin 3 x 1.5 metrin laajuinen matala painanne. Koepistossa turpeen alta miilusta paljastui hiiltä.

Jussila, Poutiainen, Rostedt 2009: Paikalla on hiilihauta.

Adel 2022: Kohteen sijaintia täsmennettiin.

Keskinen ja Hemminki 2024: Kohde todettiin säilyneeksi ja sijaintitieto paikkansa pitäväksi.

Vasemmalla: maastokarttaote, muinaisjäännökset merkitty punaisilla pisteillä, muinaisjäännösrajaukset punaisella viivalla. Oikealla: lidar-aineistosta koottu rinnevarjoste, muinaisjäännös rajattu punaisella viivalla, muinaisjäännöspiste punaisella ympyrällä.

Hiilihauta Ylöjärvi Karhejärvi NE kuvattuna koillisreunalta kaakkoon.

4 Ylöjärvi Kitarinjärvi S

Mjtunnus: 1000018051

Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)

Ajoitus: historiallinen

Laji: työ- ja valmistuspaikat, hiilihauta

Koordin: N: 6849000_ : 313738 Z: 125

Tutkijat: Rautiainen 2005 inventointi

Jussila, Puotiainen, Rostedt 2009 inventointi

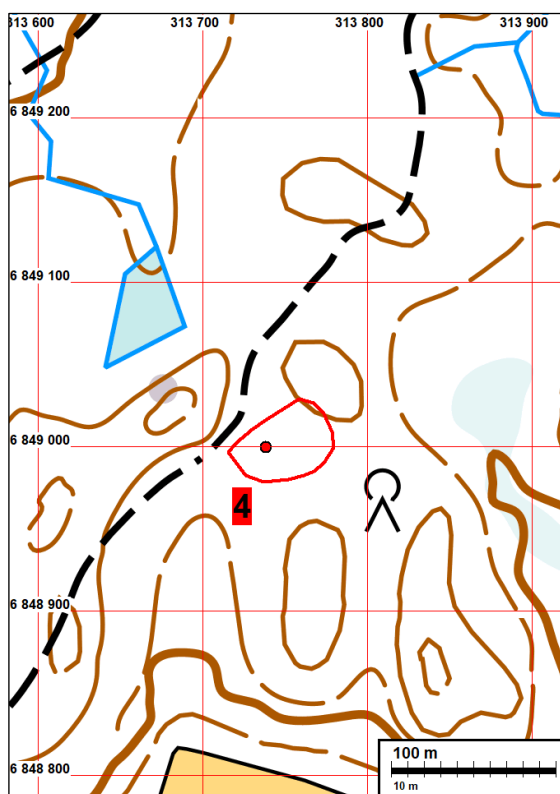
Keskinen ja Hemminki 2024 inventointi

Sijainti: Kohde sijaitsee noin 300 metriä Kitarinjärvestä etelään, lounaaseen kulkevan polun reunassa.

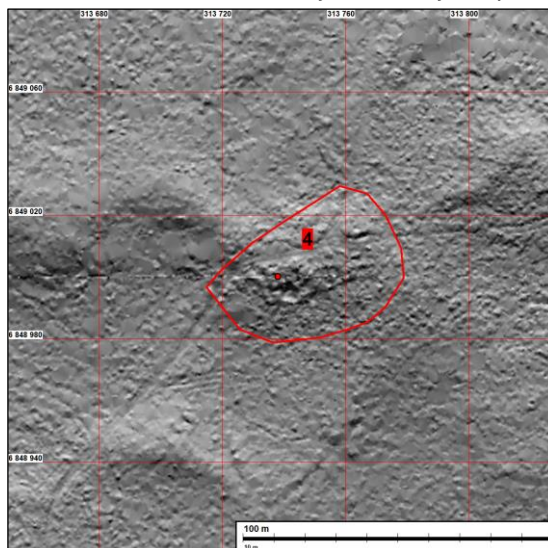
Huomiot: Rautiainen 2005: Kitarinjärven etelärannasta noin kolmensadan metrin päässä mustikkatyypin kuusikkokankaalla on kaksitoista ilmeisesti hiilien tekoon liittyvää kuoppaa eli hiilimiilua. Niistä ainoastaan yhdessä on valli (luonnospiirroksessa ylhäällä oikealla), muut ovat vallittomia kuoppia. Suurin kuopista on halkaisijaltaan noin 5 metriä ja syvyydeltään noin 90 cm ja pienin on halkaisijaltaan noin metrin ja syvyydeltään noin 20 cm.

Jussila, Poutiainen, Rostedt 2009: Paikalla viisi hiilihautaa, tervarännejä ja niihin liittyviä kaivantoja (peittomaata kaivettu).

Keskinen ja Hemminki 2024: Kohde vastaa aikaisempia kuvauksia. Muinaisjään-
nösrajausta tarkennettiin.

Maastokarttaote. Kiinteä muinaisjään-
nös rajattu punaisella.

Lidar-aineistosta tehty rinnevarjoste, kiinteä muinaisjään-
nös rajattu punaisella viivalla, muinaisjään-
nös piste punaisella ympyrällä.

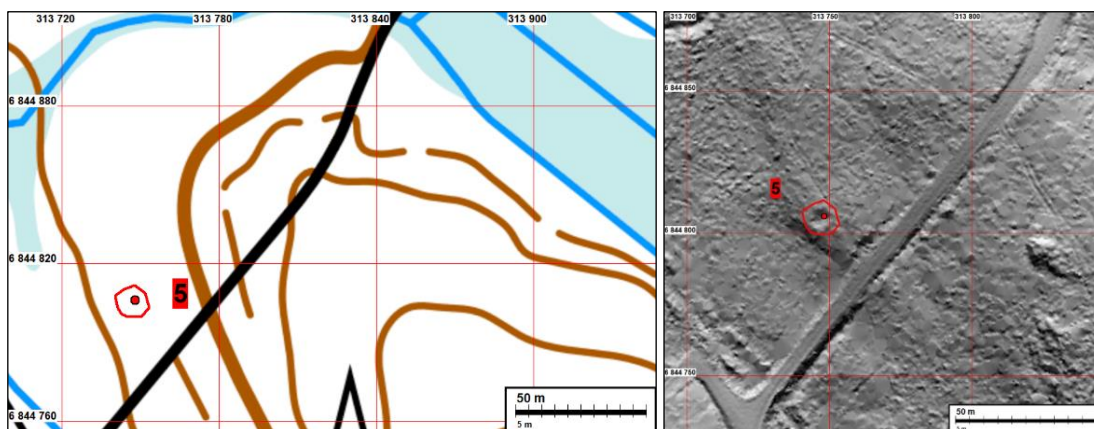
Vasemmalla: hiilihauta kuvattuna etelään. Oikealla: tervaränni kuvattuna itään.

5. Ylöjärvi Rantalanvuori

Mjtunnus: 1000018053
 Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
 Ajoitus: historiallinen
 Laji: työ- ja valmistuspaikat, hiilihauta
 Koordin: N: 6844806 E: 313748 Z: 118
 Tutkijat: Rautiainen 2005 inventointi
 Jussila, Puotiainen, Rostedt 2009 inventointi
 Keskinen ja Hemminki 2024 inventointi
 Sijainti: Kohde sijaitse Rantalanvuoren pohjoispuolella, noin 1 km Karhejärvestä etelään.
 Huomiot: Rautiainen 2005: Hiilimiilu on noin 6 x 4 metrin suuruinen ja noin 60 cm syvä valliton kuoppa. Koepistossa heti humuksen alta paljastui hiiltä.

Jussila, Poutiainen, Rostedt 2009: Paikalla on hiilimiilun jäännös, koko n. 6 x 4 m.

Keskinen ja Hemminki 2024: Kohde vastaa aikaisempia kuvauksia. Kohteen sijaintia täsmennettiin.

Vasemmalla: Ote maastokartasta, kiinteä muinaisjäännös punaisella pisteellä, muinaisjäännösraja punaisella viivalla. Oikealla: Lidar-aineistosta koottu rinnevarjoste, kiinteä muinaisjäännös punaisella pisteellä, muinaisjäännösraja punaisella viivalla.

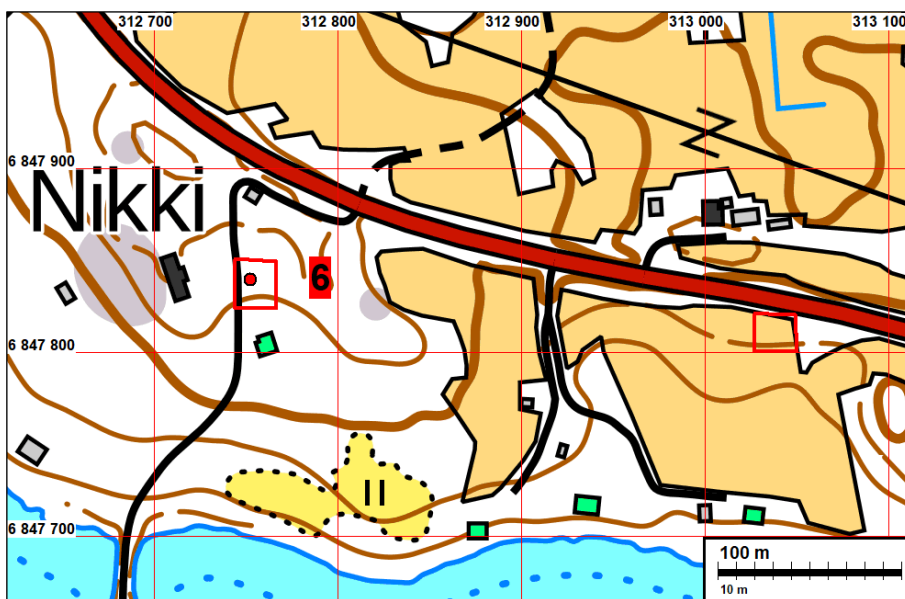

Hiilimiilu Ylöjärvi Rantalanvuori kuvattuna lounaispuolelta koilliseen.

6. Ylöjärvi Karheenkylä

Mjtunnus: 1000018054
 Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
 Ajoitus: historiallinen
 Laji: asuinpaikat, kyläpaikka
 Koordin: N: 6847840 E: 312753 Z: 126
 Tutkijat: Jussila, Puotiainen, Rostedt 2009 inventointi
 Keskinen ja Hemminki 2024 inventointi
 Sijainti: Kohde sijaitsee n. 100 m Karhejärven itärannasta Karhentien eteläpuolella.
 Huomiot: Jussila, Poutiainen, Rostedt 2009: Vanha 1700-l ja 1840 luvulle mennessä autioitunut Kaupin talotontti paikantuu hyvin. On mahdollista, että se on osin tai kokonaan tien alla. Paikalla tai lähistöllä (pieni metsäkieleke tien varressa) ei havaittu maastossa mitään vanhaan talonpaikkaan viittaavaa. Talonpaikka joko tuhoutunut tai pellossa sekä yksittäistalona ei muinaisjäännös. Karheen eli sittemmin Nikin talon paikka paikantuu hieman epätarkasti. Se olisi 1700 l sijainnut nykyisen itäpuolella. Alueella ei havaittu merkkejä vanhasta talon paikasta -pihamaata ei tutkittu kuin silmänvaraisesti "säädylisen" etäisyyden päästä. Yksittäistalona ei muinaisjäännös, joskin kummankin talon kohdalla voi varautua toisenlaiseenkin tulkintaan.

Keskinen ja Hemminki 2024: Tarkastuksessa ei tehty uusia havaintoja. Kaupin talon paikannusta tarkistettiin v. 1738 tiluskartasta ja sen jäänteitä etsittiin tuloksetta Karhentien molemmilta puolilta.

Maastokarttaote. Nikin (vasemmanpuoleinen) ja Kaupin talot merkitty punaisilla neliöillä.

Ote v. 1738 Karheenkylän tiluskartasta. Vasemmanpuoleinen on Nikin ja oikeanpuoleinen Kaupin talo.

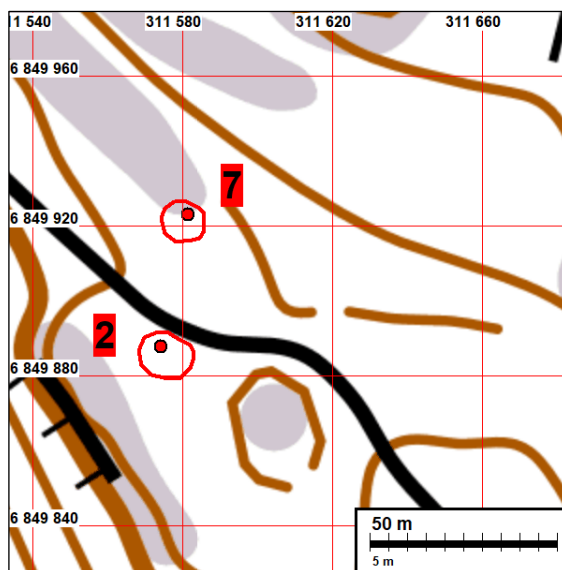

Ote v. 1792 isojakokartasta, jossa punaiselle taustalle merkitty b on Nikin ja a on Kaupin talotontti. Kaupin talo on siirtynyt etelämmäksi verrattuna v. 1738 karttaan.

7. Ylöjärvi Karhejärvi 2

Mjtunnus: 1000045168
 Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
 Ajoitus: historiallinen
 Laji: työ- ja valmistuspaikat, hiilihauta
 Koordin: N: 6849921 E: 311580 Z: 127
 Tutkijat: Adel 2022 tarkastus
 Keskinen ja Hemminki 2024 inventointi
 Sijainti: Kohde Haukkakalliontien itäpuolella noin 80 metriä Karhejärven itäpuolella.
 Huomiot: Adel 2022: Rakenne on pyöristyneen neliön muotoinen maakumpare, mitat 3 x 3 m, korkeus 0,5–0,7 m. Rakenne on täysin sammaloitunut, sen reunoilla kasvavat koivu ja kuusi. Rakenteen keskellä on pieni painanne. Kumpareen etelä- ja länsipuolella on hahmotettavissa hieman epämääräinen ojanne. Koekairauksessa todettiin pintaturpeen ja n. 20 cm paksun hiekkamultakerroksen alla 15–20 cm paksu hiilikkerros; pohjalla oli vaaleankeltainen hieta. Muodon perusteella kyseessä on todennäköisesti pienen lamamiilun jäännös. Miilu on ilmeisesti jäänyt osin purkamatta. Kohde sijaitsee 3 m metsäpolusta SW, pienellä tasanteella ja hyvin loivalla rinteellä. Maasto kohteen ympärillä on paikoin hyvin kivikkoista, kuusimetsää kasvavaa loivaa rinnettä, joka viettää lounaaseen, kohti Karhejärveä.

Keskinen ja Hemminki 2024: Puusto on kohteen ympäriltä hakattu, muutoin kohde on säilynyt.

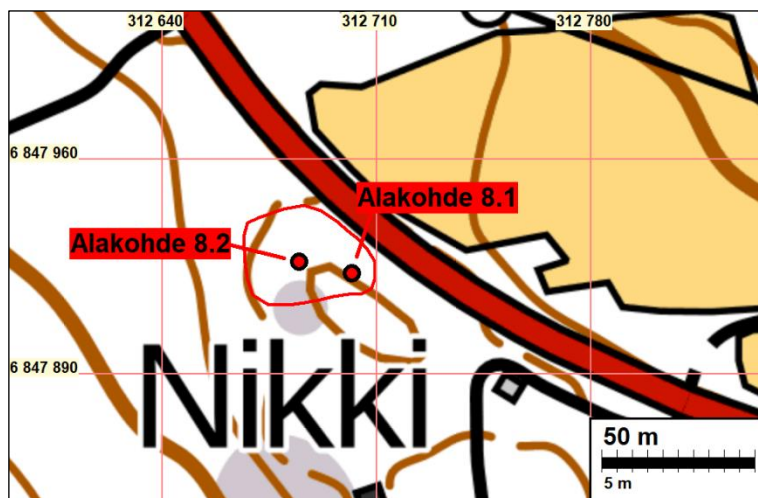

Maastokarttaote. Kiinteät muinaisjäännökset rajattu punaisella.

8. Ylöjärvi Nikki

Mjtunnus: uusi kohde
 Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
 Ajoitus: historiallinen
 Laji: asuinpaikat, talon paikka
 Koordin: N: 6847923 E: 312702 Z: 130 Tulisijan jäänteiden keskipiste
 Tutkijat: Keskinen ja Hemminki 2024 inventointi
 Sijainti: Kohde sijaitsee Karhentien länsipuolella noin 100 metriä Nikin talosta pohjoiseen

Huomiot: Keskinen ja Hemminki 2024: Kohde koostuu kahdesta kivijalan jäänteestä tulisijoi-
neen. Kivijalat paikantuvat suhteellisen tarkasti vuoden 1738 Karheen kylän karttaan
tunnuksella 19 merkityn sotilastorpan (Soldats torpet) paikalle.

Ote maastokartasta, kohteen 8 muinaisjäännösrajausta punaisella viivalla, alakohdepisteet punaisilla ympyröillä (huom. Alakohdepiste 8.1 on myös kohteen muinaisjäännöspiste).

Ote vuoden 1738 Karheen kylän tiluskartasta, alla ote vuoden 1792 isojakokartasta

Alakohde 1 (torpanpaikka)

Koordin: N: 6847923 E: 312702 Z: 130 Tulisijan jäänteen keskipiste

Huomiot: Keskinen ja Hemminki 2024: Kohtalaisen suurista kivistä ladottu tulisijan jäänteen. Kummun koko n. 3 x 3 m, kivien seassa palanutta tiiltä. Tulisijan länsipuolella on maassa 7 x 9 m kokoinen painauma, jonka reunoilla on yksittäisiä suurempia kiviä mahdollisesta perustuksesta. Kivijalka paikantuu vuoden 1738 Karheenkylän karttaan tunnuksella 19 merkityn sotilastorpan (Soldats torpet) paikalle.

Itäisempi kiukaan jäänteen kohteessa Nikki, kuvattuna pohjoiseen (alakohde 1).

Alakohde 2 (torpanpaikka)

Koordin: N: 6847926 E: 312685 Z: 129 Tulisijan jäänteen keskipiste

Sijainti: Kohde sijaitsee Karhentien länsipuolella noin 100 metriä Nikin talosta pohjoiseen, n. 10 m alakohdeesta 8.1 luoteeseen.

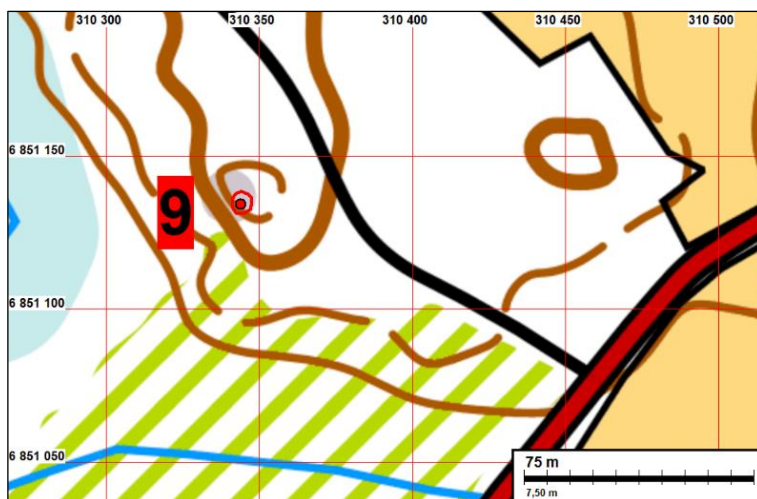
Huomiot: Keskinen ja Hemminki 2024: Paikalla havaittiin harvakivinen n. 15 x 10 m laaja kivijalan jäänteen. Kivijalan sisäpuolella, sen itäreunassa on 3 x 3 m laaja ja n. 0,5 m korkea kivistä ladottu kiukaan jäänteen. Kivijalka paikantuu vuoden 1738 Karheenkylän karttaan tunnuksella 19 merkityn sotilastorpan (Soldats torpet) paikalle.

Kiukaan jäänteen kohteessa Nikki kuvattuna etelään (alakohde 2).

9. Ylöjärvi Perkiö

Mjtunnus: uusi kohde
 Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
 Ajoitus: historiallinen
 Laji: kivirakenteet, rajamerkki
 Koordin: N: 6851134 E: 310344 Z: 123
 Tutkijat: Keskinen ja Hemminki 2024 inventointi
 Sijainti: Kohde sijaitsee Karhejärven pohjoispuolella, noin 120 m Perkiön talosta pohjoiseen.
 Huomiot: Keskinen ja Hemminki 2024: Rajamerkin pohja koostuu halkaisijaltaan 1 x 1 m ja korkeudeltaan 0,4 m jalustasta, joka on ladottu kahdesta kivikerrasta halkaisijaltaan 15–25 cm leveistä kivistä. Jalustan päällä on pystyssä n. 1,5 m korkea laakea pystykivi. Rajamerkin ympäristöstä ei havaittu viisarikiviä. Rajamerkki sijaitsee vanhalla Viljakkalan (Wiliackala bys) ja Koiviston (Koivisto by) kylien rajalla. Vuoden 1798 kartalla rajamerkki on merkitty tunnuksella H ja paikannimellä Jalkakorvenmäki.

Ote maastokartasta, kiinteä muinaisjäännös merkitty punaisella ympyrällä.

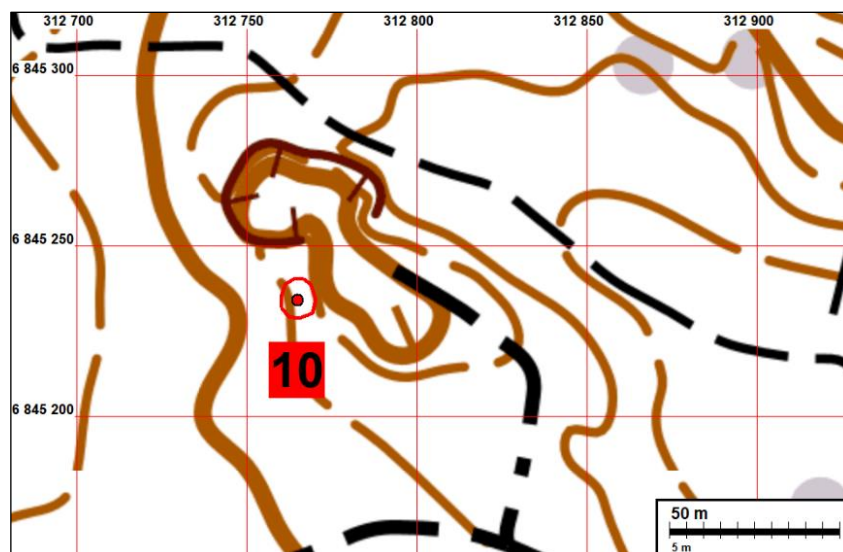
Ote vuoden 1793 isojakokartasta, kiinteä muinaisjäännös merkitty punaisella ympyrällä.

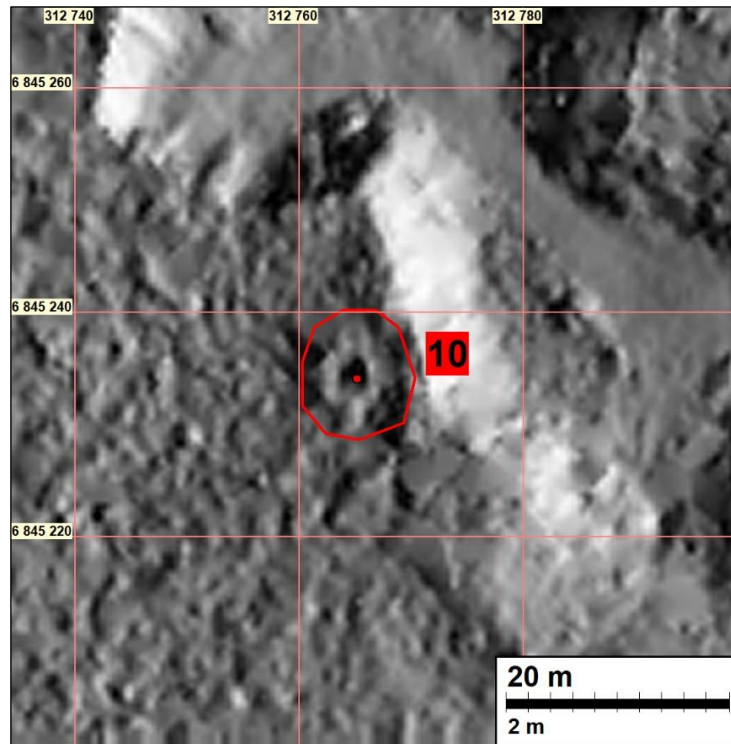
Vasemmalla: Rajamerkki Ylöjärvi Perkiö kuvattuna länteen Oikealla: Rajamerkki Ylöjärvi Perkiö kuvattuna etelään.

10. Ylöjärvi Rautionvuori

- Mjtnnus: uusi kohde
 Status: kiinteä muinaisjäänös (sm)
 Ajoitus: historiallinen
 Laji: työ- ja valmistuspaikat, tervahauta
 Koordin: N: 6845234 E: 312765 Z: 123
 Tutkijat: Keskinen ja Hemminki 2024 inventointi
 Sijainti: Tervahauta sijaitsee hiekkakuopan länsireunalla, noin 500 m Karhejärven eteläranasta lounaaseen.
 Huomiot: Keskinen ja Hemminki 2024: Tervahaudan halkaisija valleiheen on 7 m. Tervahaudan vallit ovat suhteellisen leveät, n. 1,5. Tervahaudan kuoppa on muodoltaan jyrkkäreunainen ja halkaisijaltaan 4 m. Kuoppa on 1 m syvä. Tervahaudan pohjoisvalissa havaittiin halssin jäänne, joka ilmenee painaumanavallissa. Pohjoisvallin välittömässä läheisyydessä havaittiin laskukuopan jäänne. Laskukuoppa on mitoiltaan n. 2 x 1,5 m ja syvyydeltään 1 m.

Ote maastokartasta, kiinteä muinaisjäänös merkitty punaisella ympyrällä.

Lidar-aineistosta koostettu rinnevarjoste. Kiinteä muinaisjäänös punaisella pisteellä, muinaisjäänösrajaus punaisella viivalla.

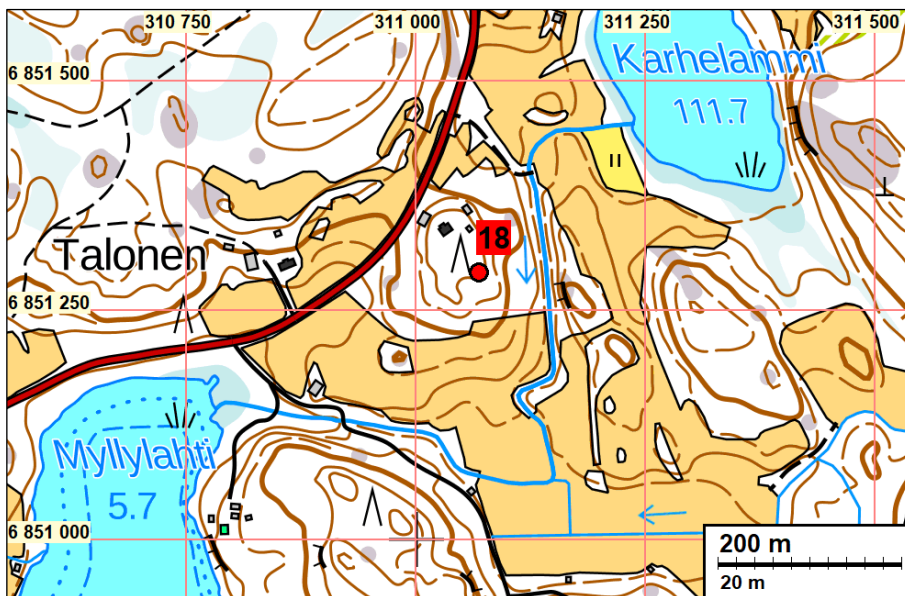
Tervahauta Rautionvuori kuvattuna pohjoisvallilta kohti etelää.

18. Ylöjärvi Karhelampi SW

Mjtunnus: 1000053552
 Status: kiinteä muinaisjäänös (sm)
 Ajoitus: historiallinen
 Laji: kivirakenteet, kiuas
 Koordin: N: 6851291 E: 311069 Z:
 Tutkijat: Rautiainen 2005 inventointi. Keskinen ja Hemminki 2024 inventointi.
 Sijainti: Kiuas sijaitsee Karhejärven pohjoispään ja Karhelammen välisellä mäellä.
 Huomiot: Rautiainen 2005: Kiuas on kooltaan 2.40 x 1.90 metriä ja korkeudeltaan noin 0.50 metriä. Osa kivistä suuria, halkaisijaltaan jopa 70 senttisiä. Isojen kivien päällä on pienempiä, noin 10–20 senttisiä. Kiukaan päällimmäiset kivet näyttävät palaneilta

(kuva 8). Kiukaan päällä oli vähän sammalta, jonka poistin, jotta näkisin kiukaan rakenteen. Kiuas on hyvin havaittavissa, koska ympäristön metsä on vastikään hakattu. Ympärillä ei ollut näkyvissä mitään muita rakenteita eikä äestetystä metsämaasta löytynyt mitään löytöjä.

Jussila 2025: Tarkastin paikan 14.5.2025. Paikalla on kivikasa. Siinä on länsilaidalla kaksi isompaa kiveä ja niiden kupeeseen on ladottu "pinoon" 30–45 cm kokoisia eri muotoisia kiviä - samanlaista luonnonkiveä kuin maan pinnalla ja kalliolla alueella on. Kivet on ladottu pienen sammalpeitteisen kallionyppylän päälle, länteen laskevan rinteän reunamille. Alue on kallioista ja kivikkoista moreenimaata. Viljelyn jälkiä ei ole, eikä ympäristö sellaiseen soveltuisi. Kyseessä ei siis ole raivausröykkiö. Rajoja ei kohdalla tai liepeillä ole. Hautaraunioksi paikka on outo eikä raunio sellaiselta vaikuta muutenkaan. Muutama kymmenen metriä pohjoiseen on talon pihamaata (ja kiinteistöraja) ja sen reunalla on pienempi, vastaavan kaltainen kasa. Vaikutelma on, että kyseessä olisi melko nuori rakenne. On mahdollisesti kerätty rakennuskiviä, jotka sitten jääneet käyttämättä.

Ote maastokartasta, kiinteä muinaisjäännös punaisella ympyrällä.

Kivirakenne Karhelampi SW kuvattuna länsipuolelta itäkaakkoon.

Kivirakenne Karhelampi SW kuvattuna lounaispuolelta koilliseen, oikealla kaakkoon.
Alla etelään.

Tuhoutunut muinaisjäännös

3. Ylöjärvi Kitarinjärvi

Mjtnus: 1000018051
 Status: Ehdotus tuhoutunut muinaisjäännös Aiemmin kiinteä muinaisjäännös
 Ajoitus: historiallinen
 Laji: työ- ja valmistuspaikat, hiilihauta
 Koordin: N: 6849636 E: 313085
 Tutkijat: Rautiainen 2005 inventointi.
 Jussila, Puotinen, Rostedt 2009 inventointi
 Keskinen ja Hemminki 2024 inventointi
 Sijainti: Kohde sijaitsee noin sata metriä Kitarinjärvestä länteen hiekkakuopan reunalla.

Huomiot: Rautiainen 2005: Noin 100 metrin päässä Kitarinjärvestä on kuusi pitkänomaista hiilentekokuoppaa. Kuopat ovat reilun kahden metrin pituisia, 70–80 cm leveitä ja syvyydeltään noin 30 cm. Ne sijaitsevat Kitarinjärvelle johtavan metsäautotien pohjoispuolella aivan hiekkakuopan lähistöllä. Koepistosta tuli heti turpeen alta esiin hiiliä.

Jussila, Puotinen, Rostedt 2009: Paikalla kuusi hiilihautaa.

Keskinen ja Hemminki 2024:

Kuvauksen mukaisia hiilihautoja ei löydetty koordinaatin ilmoittamasta kohdasta. On ilmeistä, että hiilihaudat (elleivät ne ole olleet tervärännejä) ovat tuhoutuneet hiekanotossa. Hiekkakuoppa on ilmeisesti laajentunut ja vaikuttaa olevan edelleenkin käytössä mm. pohjoisreunaltaan.

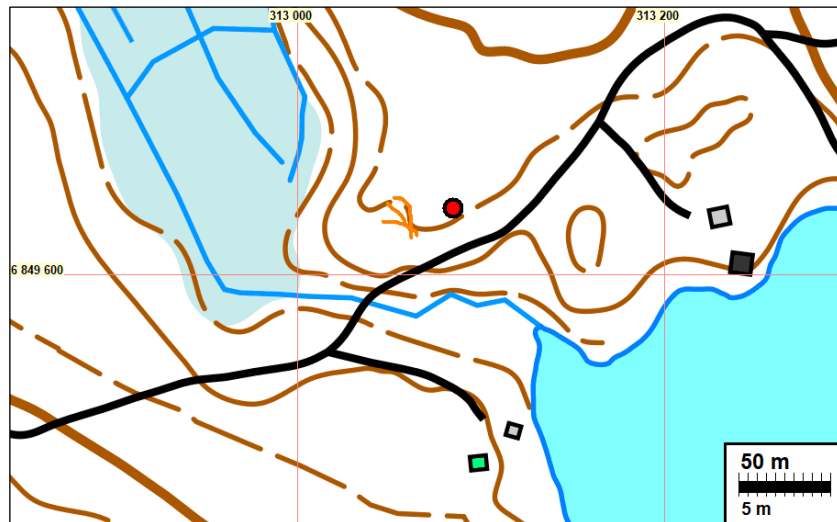
Rautiainen 2005 mukaan hiilihaudat ovat hiekkakuopan reunan äärellä. Kohteen aiempien raporttien ja muinaisjäännösrekisterin koordinaattipiste osoittaa 25 m

länteen hiekkakuopan vanhasta pohjoisreunasta, mikä on vuoden 2005 GPS paikannuksen tai silmänvaraisen paikannuksen vielä normaalin rajoissa oleva paikannustarkkuus. Rautiaisen karttapiirros on kuitenkin selkeä – haudat ovat olleet aivan hiekkakuopan reunan lähellä. Joka tapauksessa, koordinaatin ilmoittamassa kohdassa sekä sen ja hiekkakuopan väliltä ei hautoja havaittu. Vanhojen ilmakuvien perusteella hiekkakuoppa on laajentunut pohjoiseen vuodesta 2005 vuoteen 2023 noin 12–14 m. Sen jälkeen mahdollisesti jonkun lisää.

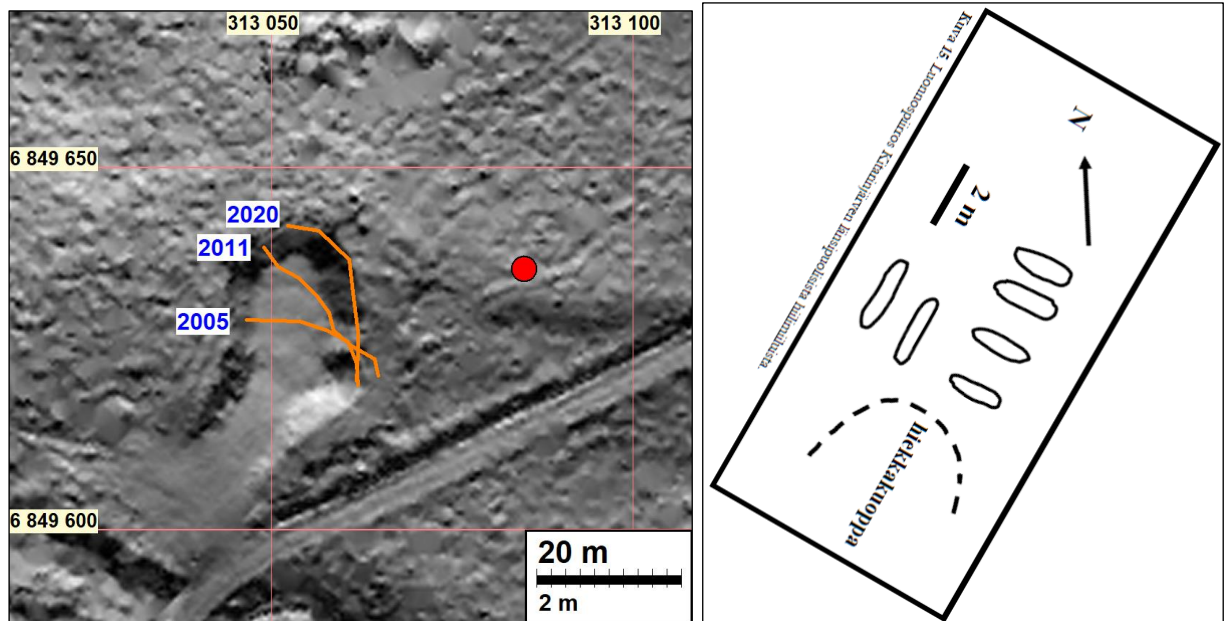
Hiekkakuopan pohjoisosan itäreunalta löydettiin hiiliä ja kekäleitä, jotka voisivat viitata tuhoutuneeseen hiilihautaan. Hiilihaudat ovat siis ilmeisesti tuhoutuneet hiekkakuopan laajentuessa pohjoiseen.

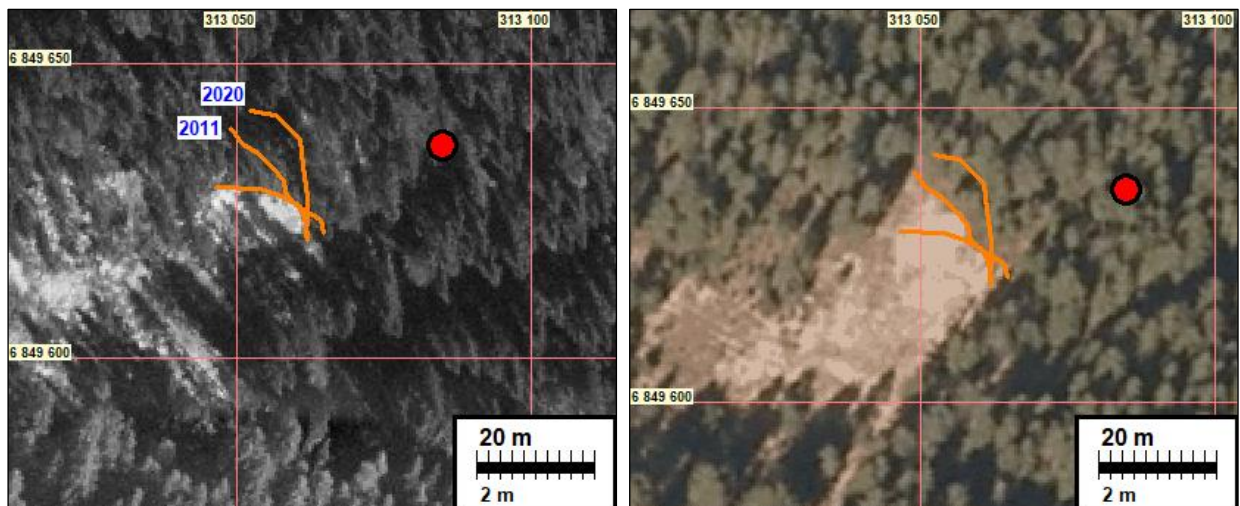
Vasemmalla: Muinaisjäännösrekisterin kohdepisteen länsipuolella sijaitseva hiekkakuoppa, kuvattuna eteläpuolisen metsätien reunasta kohti pohjoista. *Oikealla:* Hiilistä maata havaittiin hiekkakuopan koillisreunassa. Oletettavasti jäänteitä hiekanoton tuhoamasta hiilihaudasta.

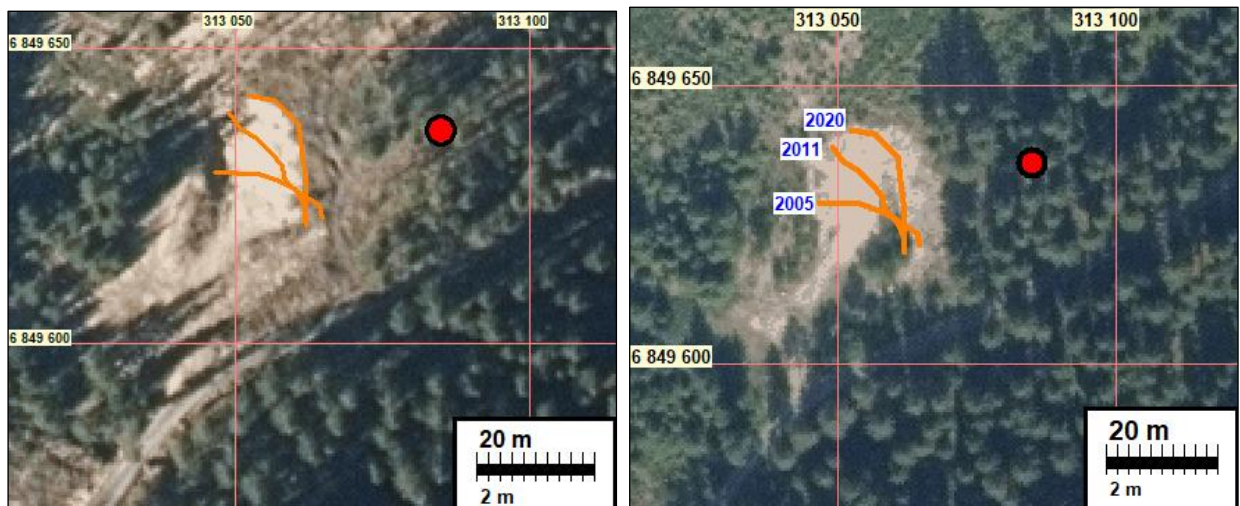
Muinaisjäännösrekisterin muinaisjäännöspiste punaisella Hiekkakuopan reunat 2005-2023 ruskein viivoin

5 P lidaraineistosta (keilattu kesäkuussa 2023) tehty rinnevarjoste, johon on merkitty vanhoilta ilmakuvilta digitoitu hiekkakuopan pohjoisreuna. Rekisterin muinaisjäännöspiste punaisella. Oikealla Rautiaisen 2005 raportin karttapiirros hiihdaudoista, käännettynä pohjoissuuntaan

Ilmakuvat v. 2005 ja 2011, alla v. 2020 ja 2023. Hiekkakuopan pohjoisrajan kehitys kellanruskealla viivalla

Muu kulttuuriperintökohde

12. Ylöjärvi Karhejärvi 3

Muinaisjäännöstunnus: 1000045193

status: muu kulttuuriperintökohde

Tyyppi: raaka-aineen hankintapaikat, louhokset

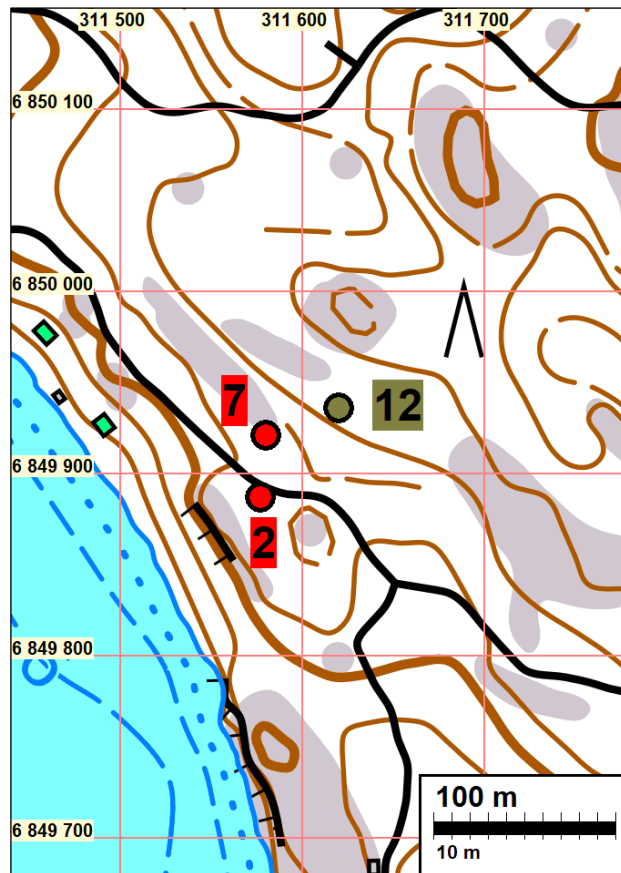
Ajoitus: historiallinen

Tutkimukset: Adel 2022 tarkastus, Keskinen ja Hemminki 2024 inventointi

Koordinaatit: N: 6849936 E: 311620 Z 131

Huomiot: Adel 2022: Pieni kivilouhos sijaitsee kallion eteläreunalla. Merkkejä kiven louhinnasta on noin 10–15 metrin matkalla (W-E). Useassa kohdassa punagraniittikalliossa on selkeitä suorakulmaisia leikauksia. Kalliota on louhittu paikoin kahdessa kerroksessa/tasossa. Louhintapintojen korkeus on n. 0,5–1 m, ja ne ovat osittain sammaloituneita. Louhintajätettä on maanpinnalla leikkauskohtien vieressä, osin sammaleen alla. Poraamisen jälkiä ei ole havaittu. Mahdollisesti louhos jatkuu vielä itään, kallion reunan suuntaisesti, mutta louhinnan jäljet eivät ole enää niin selkeitä. Paikka kasvaa kuusimetsää, aluskasvillisuutena puolukkaa, sammalta, saniaista, harvaa vesakkoa.

Keskinen ja Hemminki 2024: Kohteen ympärillä sijaitseva kuusikko on hakattu, muilta osin kohde vastaa aikaisempaa kuvausta.

Maastokarttaote, arkeologinen muu kulttuuriperintökohde merkitty ruskealla ympyrällä.
kiinteät muinaisjäännökset punaisilla.

Muut kohteet

11. Ylöjärvi Noppa

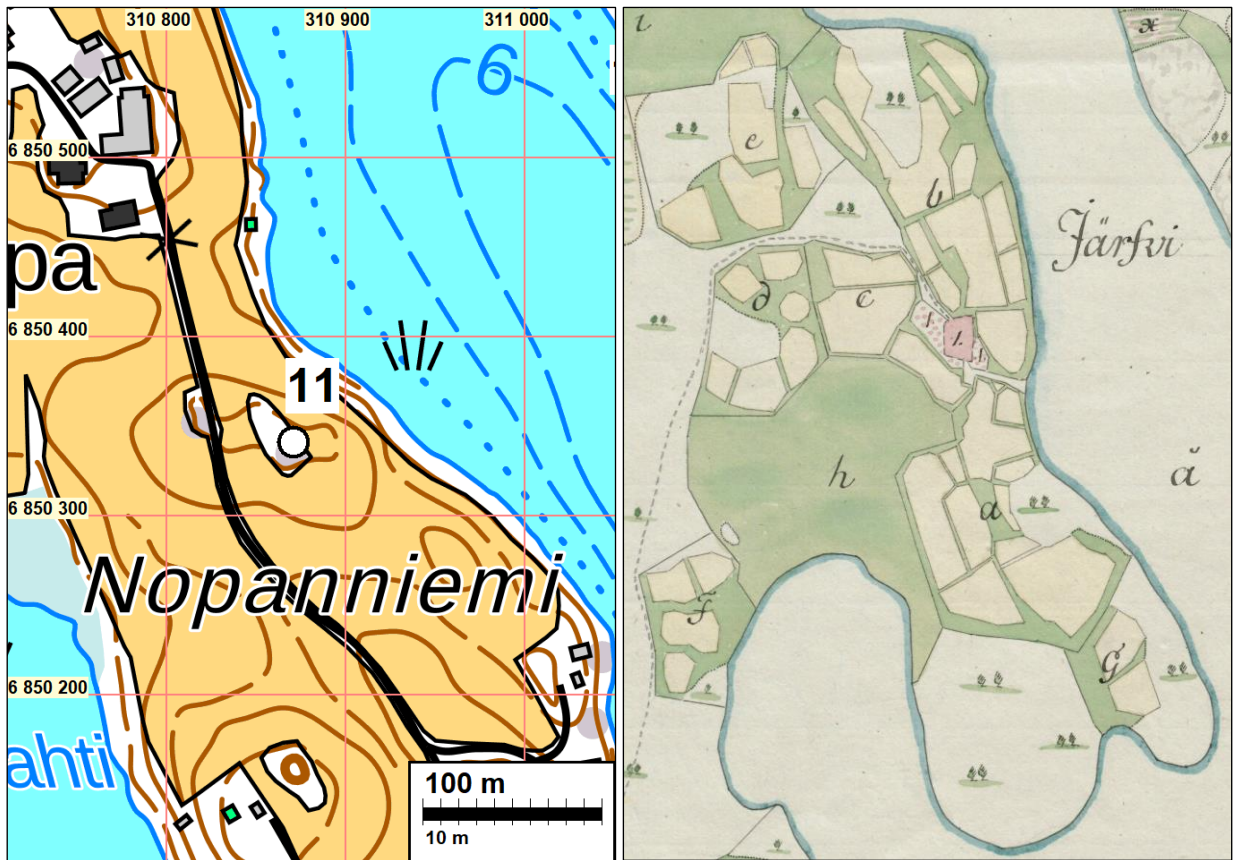
Mjtunnus: 1000004417
 Status: muu kohde Aiemmin muu kulttuuriperintökohde
 Ajoitus: historiallinen
 Laji: kivirakenteet, latomukset
 Koordin: N: 6850341 E: 310871 Z: 115
 Tutkijat: Rautiainen 2005 inventointi.
 Jussila, Puotiainen, Rostedt 2009 inventointi.
 Keskinen ja Hemminki 2024 inventointi.
 Sijainti: Kohde sijaitsee Karhejärven ylittävstä sillasta 1,6 km luoteeseen, Nopanniemessä, tilan päärakennuksesta n. 200 m eteläkaakkoon
 Huomiot: Rautiainen 2005: Kohde on noin 35 metriä pitkä ja 15 metriä leveä. Suurimmat kivet ovat jopa noin metrisiä halkaisijaltaan ja vaikuttavat "irtonaisilta" ja mahdollisesti juuri lähipelloilta paikalle siirretyiltä. Isojen kivien alla on kuitenkin selvästi pienempiä, halkaisijaltaan 10–30 senttisiä kiviä, joiden seassa on runsaasti maata. Lisäksi kivikon eteläpäässä oli ikään kuin erillinen, pieni, noin 115–20 cm korkea ja noin 1,5 x 1 metrin suuruinen latomus. Kohteen luonteen selvittäminen edellyttää lisätutkimuksia

Jussila, Poutiainen, Rostedt 2009: Nopan vanhan isännän mukaan alueella on sijainnut Nopan tilan rakennuksia, rakenteet ovat sen jäljiltä. Vanha ja nykyinen talotontti on tästä pohjoiseen noin 180 m. Alueella havaittiin seuraavia rakenteita: kivirakenne, maansekainen röykkiö 2X1.5x0.3 m, maansekainen röykkiö, kivirakenne 4x4x0.3 m.

Keskinen ja Hemminki 2024: Huomioitavaa on, että kohdetta ei ole v. 2009 Mikroliitti Oy:n inventointiraportissa suositettu suojelukohteeksi. V. 2009 raportissa kohdetta pidetään purettujen ulkorakennusten jäänteinä. Kohteen status on jälkeensä muuttettu muuksi kulttuuriperintökohteeksi. Perusteita muuttuneelle statukselle ei ole esitetty muinaisjäännösrekisterissä, eikä kohteella ole tietävästi tehty tutkimuksia v. 2009 inventoinnin jälkeen. Vanhojen karttojen (Isojakokartta 1798, Pitäjänkartta 1848, Tiluskartta 1912, Peruskartat 1955, 1963, 1982, 1993) perusteella Nopan vanha talotontti on sijainnut samalla paikalla kuin nykyinen Nopan tilakeskus, n. 180 m kohteesta luoteeseen. Kohteesta n. 100 m pohjois-luoteeseen on merkitty ulkorakennuksia v. 1912 tiluskartalla. Vuosien 1955 ja 1963 peruskartoilla kohteen länsipuolella 20 metrin päässä on sijainnut ulkorakennus, joka on kadonnut jo vuoden 1982 peruskartassa. Kyseinen ulkorakennus erottuu myös vuosien 1950 ja 1954 ilmakuvissa. Seuraava ilmakuvauus alueelta on vasta vuodelta 1996, kyseisessä ilmakuvassa rakennus on kadonnut täysin. Kartta-aineiston perusteella kohdepisteessä ei ole sijainnut rakennuksia.

Todennäköisimmin kivilatomukset liittyvät ympäröivän pellon raivaukseen. Ne voivat olla myös jäännöksiä 1960-luvun jälkeen puretuista ulkorakennuksista v.2009 raportin mukaisesti (Jussila et al. 2009). Kohteelle ei ole merkitty historiallisissa karttoissa kylä- tai talotonttia tai torpan paikkaa (lähin merkitty talotontti Noppa Hemman asemoituu suhteellisen tarkasti n. 180 m kohteesta luoteeseen), joten emme näe

kohteen statusta muuna kulttuuriperintökohteena perusteltuna ja esitämme kohteen statuksen muuttamista muuksi kohteeksi.

Vasemmalla: Maastokarttaote, Noppa merkitty valkoisella ympyrällä. Oikealla: Ote Nopanniemestä vuoden 1793 pitäjänkartasta, niemeen ei ole merkitty rakennuksia. Nopan talotontti merkitty punaisella.

V. 1950 ilmakeku kohteesta Noppa.

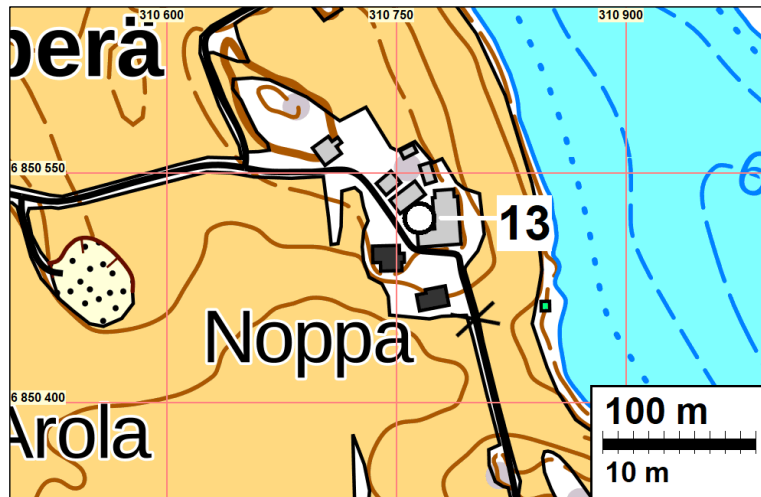
Kuva kohteesta Noppa Mikroliitin v.2009 raportista (Jussila et al.)

13. Ylöjärvi Nopan talotontti

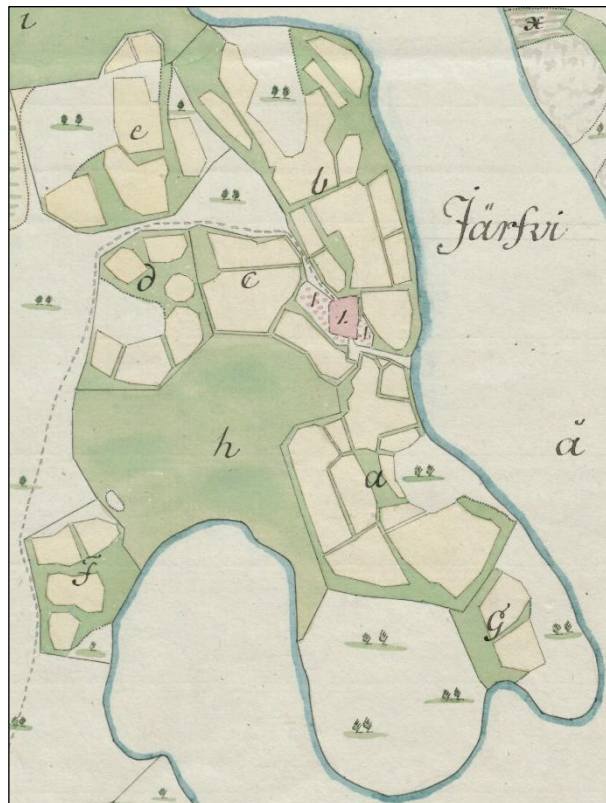
- Status: muu kohde
 Ajoitus: historiallinen
 Laji: asuinpaikka, yksittäistalo
 Koordin: N: 6850520 E: 310765 Z: 119
 Tutkimukset: Nisu, Anna-Liisa 2007 Kulttuurimaisema- ja rakennusselvitys.
 Jussila, Puotiainen, Rostedt 2009 inventointi.
 Keskinen ja Hemminki 2024 inventointi.
 Sijainti: Kohde sijaitsee Karhejärven ylittävstä sillasta 1,8 km luoteeseen, Nopanniemen pohjoispuolella.
 Huomiot: Arkkitehtitoimisto Anna-Liisa Nisu 2007: Karhejärven alueen osayleiskaava. Kulttuurimaisema ja rakennusselvitys. Kohde nro 11." Vanha kantatila Noppa on perustettu v. 1608 (Toisen tiedon mukaan jo 1400-l.). Ent. Viljakkalaa."

Jussila & al. 2009: Yksittäistalotontti v. v. 1792.kartan perusteella (Nisu s. 13) nykyisen tilakeskuksen alla. Ei muinaisjäännös.

Keskinen & Hemminki 2024: Nopan yksittäistalotontti paikantuu vanhojen karttojen (1793 isojakokartta, 1848 pitäjänkartta, 1955, 1963, 1982, 1993 peruskartat) perusteella tarkasti nykyisen tilakeskuksen paikalle, pihamaalle ja nykyisten rakennusten alle. Merkkejä säilyneestä muinaisjäännöksestä ei havaittu. Pihamaa tarkastettiin säädyllisen etäisyyden päästä, käytössä olevaa pihamaata ei pintapoimittu tai koe-kuoppia kaivettu.

Maastokarttaote, muu kohde Nopan talontontti merkitty valkoisella ympyrällä.

Ote vuoden 1793 pitäjänkartasta, Nopan yksittäistalon tonttimaa merkitty punaisella.

Vasemmallä: V. 1950 ilmakeu Nopan tilasta. Oikealla: V. 2023 ilmakeu napan tilasta. Kohdepiste merkitty valkoisella ympyrällä.

14. Ylöjärvi Soukon talotontti

Status muu kohde
 Ajoitus historiallinen
 Laji asuinpaikka, Yksittäistalo
 Koordin: N: 6849026 E: 312032 Z: 117
 Tutkimukset: Nisu, Anna-Liisa 2007 Kulttuurimaisema- ja rakennusselvitys.
 Jussila, Poutiainen, Rostedt 2009 inventointi.
 Keskinen ja Hemminki 2024 inventointi.
 Sijainti: Kohde sijaitsee Karhentien ja Kyrönlahdentien risteyksen itäpuolella.
 Huomiot: Arkkitehtitoimisto Anna-Liisa Nisu 2007: Karhejärven alueen osayleiskaava. Kulttuurimaisema ja rakennusselvitys. Kohde nro 11. "Suomen asutus 1560-luvulla on merkitty Karhenkylään kuuluneeksi 4 taloa, todennäköisesti yksi taloista on ollut Soukko. Kartta-aineistossa Soukon tila on vuoden 1792 kartassa. Tila on varhaisimpia kantatiloja Karhejärven seudulla ja on ollut saman suvun hallussa 1600-luvulta saakka."

Jussila & al. 2009: Yksittäistalotontti v. v. 1792.kartan perusteella (Nisu s. 29) nykyisen tilakeskuksen alla. Ei muinaisjäännös.

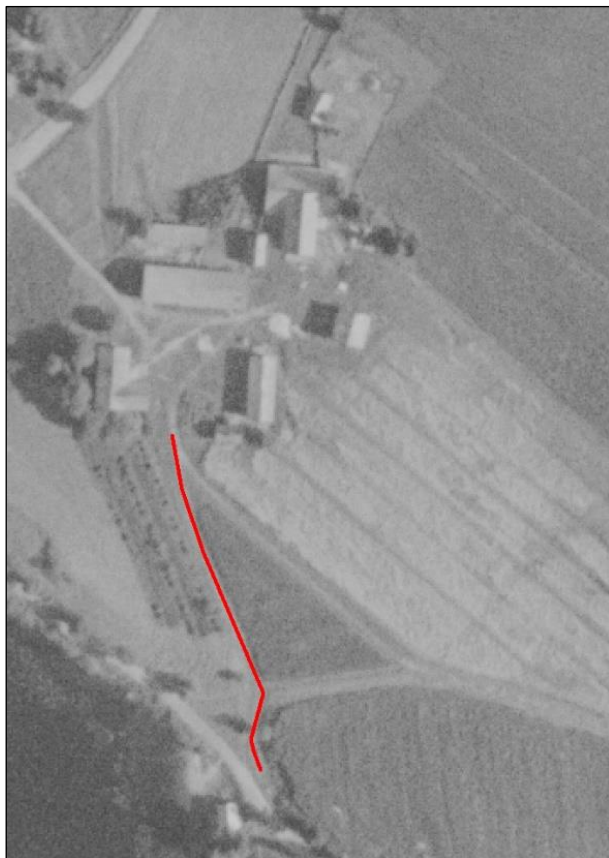
Keskinen ja Hemminki 2024: Vanhojen karttojen (1792 isojakokartta, pitäjänkartta 1848, peruskartat 1955, 1962, 1982, 1993) mukaan talotontti on ollut jatkuvassa asutuksessa. Vuoden 1954 ilmakeussa näkyvän tien perusteella talotontti on samassa paikassa kuin isojakokartassa. Maastotarkastuksessa aluetta silmäiltiin maantieltä ja se todettiin asutuksi. Maastotarkastuksen ja vanhojen ilmakevien perusteella talotontin alueella ei ole jatkuneen maankäytön vuoksi säilynyt tunnistettava ja sekoittumattomana jälkiä tilan vanhemmasta asutuksesta.

Maastokarttaote, muu kohde Soukon talotontti merkitty valkoisella ympyrällä.

Isojakokartta 1792. Soukon talotontti punaisella.

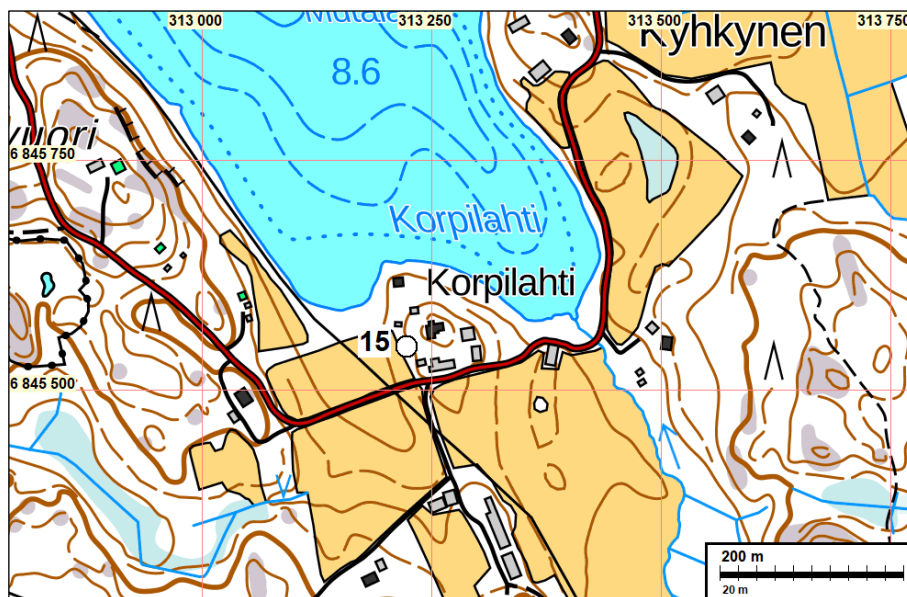
Vasemmalla: Ilmakuva 1954. Soukon talo ja taloon johtava pihatie, joka vastaa isojakokartalla kulkevaa tietä. Oikealla: Ilmakuva Soukon talosta v. 2023

15. Ylöjärvi Korpilahden talotontti

Status	muu kohde
Ajoitus	historiallinen
Laji	asuinpaikka, yksittäistalo
Koordin:	N: 6845547 E: 313223 Z: 114
Tutkimukset:	Nisu, Anna-Liisa 2007 Kulttuurimaisema- ja rakennusselvitys. Jussila, Poutiainen, Rostedt 2009 inventointi. Keskinen ja Hemminki 2024 inventointi.
Sijainti:	Kohde sijaitsee Karhejärven etelärannalla.
Huomiot:	<u>Arkkitehtitoimisto Anna-Liisa Nisu 2007:</u> Karhejärven alueen osayleiskaava. Kulttuurimaisema ja rakennusselvitys. Kohde nro 28: "Sukutila vuodesta 1744. On Karhejärven alueen kantataloja. Vuoden 1848 pitäjänkartassa talon ympärillä on ollut viljeltyä peltoa ja alavimmat kohdat ovat olleet niittyinä"

Jussila & al. 2009: Paikannus hieman epätarkka mutta varsin todennäköinen. Tilakeskus. Yksittäistalona ja suurimmaksi osaksi tuhoutuneena (pihaja rak.) ei muinaisjäännös.

Keskinen ja Hemminki 2024: Maastossa kohdetta ei käyty tarkastamassa, joten tässä inventoinnissa Korpilahden talotonttia tutkittiin arkistoselvityksellä. Vuoden 1785 isojakokartassa paikalle ei ole merkitty rakennuksia. V. 1848 pitäjänkarttaan paikalle on merkitty talotontti (Korpilahti Hemman No 14). Muiden uudempien karttojen (1907 tiluskartta, peruskartat 1955, 1962, 1982, 1993) ja ilmakuvien perusteella tilakeskus on pysynyt samassa paikassa ja se on pysynyt yhtäjaksoisesti asutuna. Talotontin alueella ei ole jatkuneen maankäytön vuoksi säilynyt tunnistettavana ja sekoittumattomana jälkiä tilan vanhemmasta asutuksesta.

Maastokarttaote, muu kohde Korpilahden talotontti valkealla ympyrällä.

Ote v. 1785 isojakokartasta. Korpilahden talon paikannus suuntaa antava. Alueelle ei ole merkitty rakennuksia. Oikealla pitäjänkartta v. 1848. Korpilahden talo punaisen ympyrän sisällä.

Vasemmallä: Ilmakuva Korpilahden talosta v. 1949. Oikealla: Ilmakuva Korpilahden talosta v. 2023. Kohteen piste valkoisella ympyrällä.

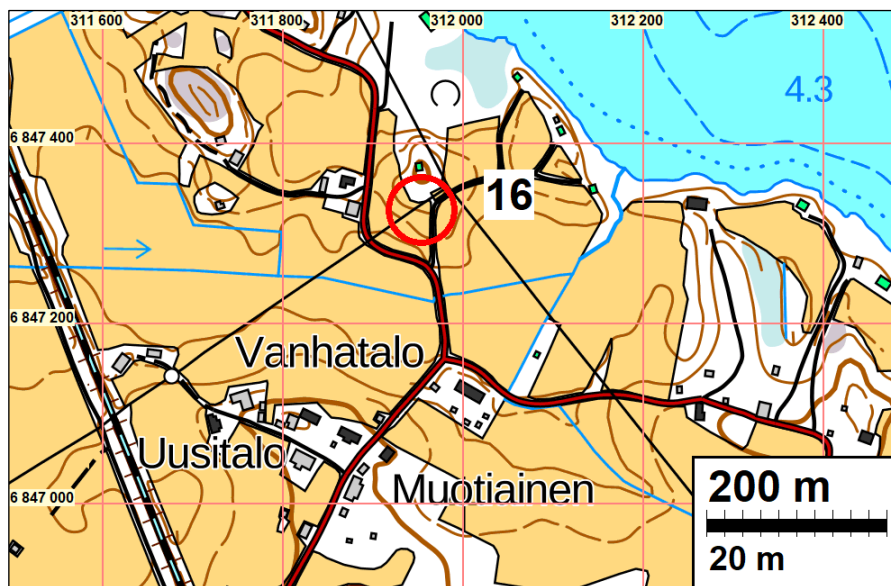
16. Ylöjärvi Muotiaisen talotontti

Status	muu kohde
Ajoitus	historiallinen
Laji	asuinpaikka, yksittäistalo
Koordin:	N: 6847326 E: 311954 Z: 119
Tutkimukset:	Nisu, Anna-Liisa 2007 Kulttuurimaisema- ja rakennusselvitys. Jussila, Poutiainen, Rostedt 2009 inventointi. Keskinen ja Hemminki 2024 inventointi.
Sijainti:	Kohde sijaitsee 170 m Karhejärven länsirannasta, Muotiaisen ja Taipaleen talojen välisellä mäellä.

Huomiot: Arkkitehtitoimisto Anna-Liisa Nisu 2007: Muotiainen on sijainnut aluksi ns. Kumpulän mäellä lähempänä rantaa. Muotiainen on ensimmäisiä kantataloja Karhejärven alueella, se on perustettu v. 1598.

Jussila & al. 2009: Paikannus ehkä hieman epätarkka mutta varsin todennäköinen. Peltoa ja osin metsää. Ei jälkiä vanhasta rak. Jos ollut mäen päällä (pohjoisempänä) niin siellä rakennus ja piha. Yksittäistalona ja olettavasti suurimmaksi osaksi tuhoutuneena ei muinaisjäännös.

Keskinen ja Hemminki 2024: Kohde paikantuu suhteellisen hyvin v. 1848 pitäjänkartan mukaan. Maastossa ei ollut merkkejä kiinteästä muinaisjäännöksestä. Mäellä sijaitsee käytössä oleva rakennus pihapiireineen. Pihapiirissä ei tehty koekuoppia. Maaston pinnassa ei havaittu merkkejä vanhoista rakenteista.

Ote maastokartasta, v.1848 pitäjänkartasta asemoitu Muotiaisen talotontti punaisen ympyrän sisällä.

Ote v. 1848 pitäjänkartasta, Muotiaisen talotontti (Muotiainen Hemman) punaisen ympyrän sisällä

Muotiaisen talotontti kuvattuna luoteeseen.

17. Ylöjärvi Pirkkalaniemen torppa

- Status: muu kohde
 Ajoitus: historiallinen
 Laji: asuinpaikka, torppa
 Koordin: N: 6846417 E: 313444 Z: 115
 Tutkimukset: Keskinen ja Hemminki 2024 inventointi.
 Sijainti: Kohde sijaitsee n.50 m Karhejärven kaakkoisrannasta, Haaparannantien eteläpuolella.
 Huomiot: Keskinen ja Hemminki 2024: Torppa löytyy vuoden 1792 isojakokartalta (Torparn Erik Birkala-Njemis tomt), mutta häviää vuoden 1848 pitäjänkartalta. Kohteella kaivettiin koekuoppia ja läheinen metsäsaareke tutkittiin. Maaston pinnalla tai koekuopissa ei löytynyt merkkejä kiinteästä muinaisjäänneksestä.

Maastokarttaote, kohde valkoisella ympyrällä kartan keskellä

Ote v. 1792 Sarkkilan isojakokartasta, tarkastettu torpan paikka punaisen ympyrän sisällä.

Ote v. 1848 pitäjänkartasta, tarkastettu torpan paikka punaisen ympyrän sisällä. 1792 kartan torpanpaikka on autoitunut joskus vuoden 1792 jälkeen ja on jo v. 1848 kartalla merkitty pelloksi. Karttaan merkitty Yrjönien torppa sijaitsee samalla paikalla, kuin Sarkkilan isojakokartalle 1792 merkitty tontti D. Kyseinen tontti on nykypäivänäkin asutuskäytössä.

Pirkkalaniemen torpanpaikka kuvattuna lounaaseen.

Liite raporttiin: Ylöjärvi Karhejärven osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2024

Maastossa katsotut (tarkastetut) alueet

Violetilla on merkitty ne alueet mitkä voi tulkita katsotuksi eli tarkastetuksi (termillä ei ole yleistä eikä standardoitua määritystä). Paikoin katse on voinut osua kauemmaksi ja haravoida maastoa tarkemmin, paikoin lähemmäksi ja epätarkemmin. Paikoin aikaa käytettiin jollain maastonkohdalla ja taipaleella enemmän ja maastoja tarkkailtiin perusteellisemmin, paikoin kuljettiin ripeästi maastoja satunnaisesti katsellen. Joissain maastonkohdissa tehtiin koekuoppia tai kairanpistoja ja intensiivistä silmänvaraista havainnointia. Karttaa on siis tulkittava suuripiirteisesti. Sitä ei voi tulkita niin, että kaikki tarkastetuksi merkittyjen alueiden jäännökset on havaittu. Kartta on tehty museoviranomaisten hallinnolliseen käyttöön.

Koko alue on tarkastettu laserkeilausaineiston, maastokarttojen ja osin ilmakuvien avulla. Maastossa on katsottu ne kohdat ja alueet, joista on arvioitu mahdolliseksi jotain arkeologisesti mielenkiintoista löydettävän, sekä maastot matkalla sellaisille kohdille ja sellaisia maastoja etsittäessä.

